

KÜRESEL DİYALOG

2.4

Çin Sosyolojisi Nereye?

Liping Sun

Sosyoloji ve Ünlülük

Robert van Krieken
Vedat Milor

Latin Amerika'da Şiddet ve Protesto

Johanna Parra
Nadia Rodríguez
Milton Vidal

- > Beyrut'taki Yönetim Kurulu Toplantısı
- > Johannesburg'daki Doktora Laboratuvarı
- > Sosyolojiyle Yolculuk
- > Arap İsyanları
- > Tek Sosyoloji ya da Birçok Sosyolojiler?
- > İranlı Editörlerimiz
- > Fransızca Sosyolojinin Küresel Yeri
- > Tarih Köşesi: AISLF Hakkında Daha Fazlası
- > Hint Sosyoloji Topluluğu'nun
Yüzleştiği Zorluklar
- > Ankara Üniversitesi'nde Halk Sosyolojisi
- > Gelecekleri Demokratikleştirmek

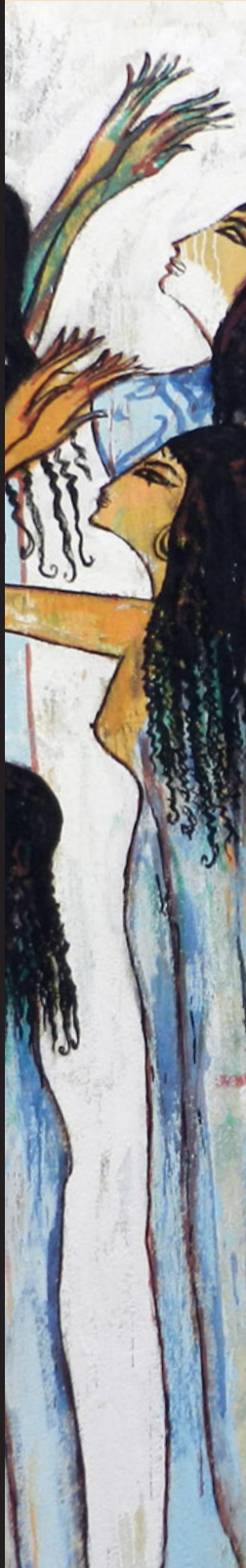
BÜLTEN

CİLT 2 / SAYI 4 / MAYIS 2012

KDB

International
Sociological
Association

> Editör'den

ISA-on-line: Sosyolojinin Geleceği

Küresel Diyalog iki yıldır yayında. Geçen sürede, 8 sayfadan 30 sayfaya, 5 dilden 14 dile, standart bir şablondan özel bir tasarıma ve bir bültenden dergiye genişledik. Küresel Diyalog, ilgili dillerdeki basılı kopyalar gittiğim her yerde çantalarımı ağırlaştırırsa da, elektronik olarak yayınlanıyor. Dergi, dünyadaki olaylarla ilgili sosyolojik bir bakış açısı önermesinin yanında, ISA (Uluslararası Sosyoloji Derneği) etkinliklerinin, konferansların, sosyolojik tartışmaların, özel köşe yazılarının, ulusal sosyolojiler ile ilgili güncellemelerin ve benzerlerinin bir arşivi olmaya devam ediyor. En önemlisi de, derginin, çevirmen takımları içinde ve bu takımlar arasında yarattığı diyalog olsa gerek. Bu sayıda, örneğin, Varşova'daki Halk Sosyolojisi Laboratuvarı'nın genç ve hevesli üyeleri, Küresel Diyalog'un Leh dilindeki sürümünü başlatmak için düzenledikleri ve Küresel Diyalog'un sosyolojinin küresel ve evrensel karakteri üzerindeki tartışmasını genişleten bir konferans hakkında bilgi veriyorlar. Sonuçlardan biri, bu bakımdan, dünya sosyolojisinin farklı vizyonlarını geliştiren genç sosyologların birbirlerine bağlı takımlarının bir ağıdır.

Benzer bir ilke, küresel ders olan Public Sociology, Live! a da yön veriyor: Bu derste, yaşadıkları ve araştırma yaptıkları ülkelerin sorunlarına odaklanmış olan bir dizi parlak sosyolog, Berkeley'deki meraklı lisans öğrencileri ile, kendilerinin halkla bir araya gelme deneyimleri hakkında konuşuyorlar. Bu fazlasıyla özverili halk sosyologları, Skype kullanmak suretiyle, çalışmalarını yarıda kesmek zorunda kalmıyorlar. Kaydedilen konuşmalar, İnternet'e erişimi olan herkes tarafından izlenmek üzere, ISA web sitesinin <http://www.isa-sociology.org/public-sociology-live/> sayfasına gönderiliyor. Özellikle, dersleri Barcelona, Tahran, Johannesburg, Sao Paulo, Kiev ve Oslo'dan izleyen öğrenciler ve onların hocaları, tartışmalarının özetlerini bir [facebook](https://www.facebook.com/publicsociologylive/) grubu üzerinden paylaşarak, yeni tartışmalar yaratıyorlar. Bizler, burada, birbirlerine başkılıkları ile bağlı küresel sosyologların bir topluluğunu yetiştirerek, diğerleriyle iletişime girmek suretiyle kendisini tanıyan merkezleri, laboratuvarları ve enstitüleri yaratıyoruz.

Sosyal medya, yüz yüze etkileşimi, bu etkileşimi küresel takipçilerin etkileşimine ulaştırırken bile, derinleştirebilir ve zenginleştirebilir. Bu sayıda Laleh Behbehanian tarafından tanıtılan [Sosyolojiye Yolculuk](#) video dizisi, ISA Yönetim Kurulu'nun uzaktaki üyelerine onları sosyolojiye getiren şeyin ne olduğunu ve ne tür zorluklarla karşılaştıklarını soruyor. Çok sayıda ISA üyesi liderlerini duymak ya da görmek şansına hiç erişemeyebilirlerdi, ancak onlar şimdi bir bilgisayar faresi tıklaması ile ulaşılabilir durumdadır. Burası, bu bakımdan, dünyanın herhangi bir yerinden de olsa, ilkede, neyin yapılabileceğinin örneğidir; diğerlerinin kopyalayabileceği, değiştirebileceği ve geliştirebileceği modellerin. İnternet eğitimin bozulmasına yol açabilir, ancak aynı zamanda onu geliştirebilir de. İletişimin yoğunluğunu seyretebilir, ancak onu zenginleştirebilir de. Biz İnternet'i kontrol ettiğimiz sürece, onu nasıl kullanacağımıza biz karar vereceğiz.

Küresel Diyalog yılda beş kez olmak üzere 14 dilde yayınlanmaktadır. Dergiye [ISA web sitesinden](#) ulaşılabilir. Yayınlanması istenen yazıların Michael Burawoy'a gönderilmesi gerekmektedir: burawoy@berkeley.edu

Çin Sosyolojisi Nereye? Bu görüşmede, önde gelen Çin entelektüeli ve sosyologu Liping Sun, Çin halk yaşamında sosyolojinin yerini anlatmakta ve Çin'in neden durgunluğa yol aldığını açıklamaktadır.

Akademik Ünlüleşmesi Üzerine. Robert van Krieken, ünlülük kültürünün, "kazanenin hepsini aldığı" bir Hollywood benzeri yıldız sistemi yaratarak akademiye işgal edilişi ve akademik çalışmanın yozlaştırıcı markalaşması üzerine yazıyor.

Sosyoloji Profesöründen Mutfak Gurusuna. Başka bir kariyer mi arıyorsunuz? Türk sosyologu Vedat Milor, nasıl, tamamen "prime time" da yayınlanan gastronomi programı sayesinde, kült bir TV kişiliğine dönüştüğünü anlatıyor.

> Yayın Kurulu

Editör:

Michael Burawoy.

Yönetici Editörler:

Lola Busuttil, August Bagà.

Yardımcı Editörler:

Margaret Abraham, Tina Uys, Raquel Sosa, Jennifer Platt, Robert van Krieken.

Danışman Editörler:

Izabela Barlinska, Louis Chauvel, Dilek Cindoğlu, Tom Dwyer, Jan Fritz, Sari Hanafi, Jaime Jiménez, Habibul Khondker, Simon Mapadimeng, Ishwar Modi, Nikita Pokrovsky, Emma Porio, Yoshimichi Sato, Vineeta Sinha, Benjamin Tejerina, Chin-Chun Yi, Elena Zdravomyslova.

Bölgesel Editörler

Arap Dünyası:

Sari Hanafi, Mounir Saidani.

Brezilya:

Gustavo Taniguti, Juliana Tonche, Pedro Mancini, Fabio Silva Tsunoda, Célia da Graça Arribas, Andreza Galli, Renata Barreto Preturlan.

Kolombiya:

María José Álvarez Rivadulla, Sebastián Villamizar Santamaría, Andrés Castro Araújo.

Hindistan:

Ishwar Modi, Rajiv Gupta, Rashmi Jain, Uday Singh.

İran:

Reyhaneh Javadi, Shahrad Shahvand, Fatemeh Moghaddasi, Saghar Bozorgi, Nastaran Mahmoudzadeh, Najmeh Taheri, Tara Asgari Laleh, Milad Rostami.

Japonya:

Kazuhisa Nishihara, Mari Shiba, Kousuke Himeno, Tomohiro Takami, Yutaka Iwade, Kazuhiro Ikeda, Yu Fukuda, Michiko Sambe, Takako Sato, Shohei Ogawa, Tomoyuki Ide, Yuko Hotta, Yusuke Kosaka.

Polonya:

Mikołaj Mierzejewski, Karolina Mikołajewska, Jakub Rozenbaum, Michał Chelmiński, Emilia Hudzińska, Julia Legat, Adam Muller, Wojciech Perchuć, Anna Piekutowska, Anna Rzeźnik, Konrad Siemaszko, Zofi a Włodarczyk.

Rusya:

Elena Zdravomyslova, Anna Kadnikova, Elena Nikiforova, Asja Voronkova.

Tayvan:

Jing-Mao Ho.

Türkiye:

Aytül Kasapoğlu, Nilay Çabuk Kaya, Günnur Ertong, Yonca Odabaş, Mustafa Aykut Attar.

Medya Danışmanları:

Annie Lin, José Reguera.

> Bu sayıda

Editör'den: ISA-on-line: Sosyolojinin Geleceği 2

Çin Sosyolojisi Nereye?

Liping Sun ile Görüşme 4

> ÜNLÜLÜK

Akademik Ünlüleşmesi Üzerine

Robert van Krieken, Avustralya 6

Sosyoloji Profesöründen Mutfak Gurusuna

Vedat Milor, Türkiye 8

> LATİN AMERİKA'DA ŞİDDET VE PROTESTO

Emerald Bölgesi'nde Şiddet

Johanna Parra, Kolombiya 11

Kolombiya'da Toprak Tazmini

Nadia Rodríguez, Kolombiya 13

Şili'de Öğrenci Hareketi

Milton Vidal, Şili 15

> ISA'DA NELER OLUYOR?

Beyrut'taki Yönetim Kurulu Toplantısı, 2012

Michael Burawoy, ABD 17

Doktora Laboratuvarı, Kasım 2011

Tina Uys, Güney Afrika 20

Sosyolojiyle Yolculuk

Laleh Behbehanian 21

> KONFERANSLAR

Arap İsyanları

Amina Arabi ve Julian Jürgenmeyer, Lübnan 23

Tek Sosyoloji ya da Birçok Sosyolojiler? Leh Dilinde Bir Diyalog

Mikołaj Mierzejewski, Karolina Mikołajewska,

ve Jakub Rozenbaum, Polonya 25

> ÖZEL KÖŞELER

Editörlerin Tanıtımı: İranlı Takım

Reyhaneh Javadi, İran 27

Fransızca Sosyolojinin Küresel Yeri

André Petitat, İsviçre 28

Tarih Köşesi: AISLF hakkında daha fazlası

Jennifer Platt, Birleşik Krallık 30

> BÖLGELERDEN

Hint Sosyoloji Topluluğu'nun Yüzleştiği Zorluklar

Ishwar Modi, Hindistan 31

Ankara Üniversitesi'nde Halk Sosyolojisi

Günnur Ertong ve Yonca Odabaş, Türkiye 32

Gelecekleri Demokratikleştirmek

Markus S. Schulz, ABD 33

> Çin Sosyolojisi Nereye?

Liping Sun ile Görüşme

Bu görüşme, Küresel Diyalog için, Michael Burawoy tarafından Profesör Yuan Shen, Lina Hu ve Xiuying Cheng'in aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Pekin'de bulunan Tsinghua Üniversitesi'nde sosyoloji profesörü olan Liping Sun, bugün Çin'deki önde gelen halk entelektüellerinden biridir.

Önde gelen Çin sosyologu Liping Sun, geçiş tuzağı hakkında ince bir noktaya temas ediyor.

MB: Kısa zaman önce, Çin gelişmesinin çıkmazı veya durgunluğu ya da sizin deyiminizle “geçiş tuzağı” üzerine yazdınız. “Geçiş tuzağı” ile ne anlatmak istiyorsunuz?

LS: Geçiş tuzağı, reform süreci altında kazanılan çıkarların daha ileri reformları engellemesi anlamına geliyor. Reformlardan faydalananlar ulaşılan statükonun sürdürülmesinden yanalar; kurumsal biçimlerin geçişsel karakterini dondurmaya umuyor ve çıkarlarını en çok kılacak “karma kurumlar”ı oluşturmak istiyorlar. Tüm bunlar sosyoekonomik gelişmenin yara almasına ve ekonomik ve toplumsal sorunların birikmesine yol açar. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa ile karşılaştırıldığında, Çin'deki geçiş bir adım-adım model olarak görülebilir ve sorun da burada yatıyor; reform sürecinin erken başarısı, şimdi kendisi engeller oluşturuyor.

MB: Bununla tam olarak ne demek istiyorsunuz?

LS: Çin'in ekonomik başarısı, tüm kaynakların devlet tekeli altına alınması ve güçlü yönetim kapasitesi ile garanti edildi. Ekonomik gelişmenin bu özel modeli, rant arayışındaki devletin yolsuz bürokratları ile kuruldu. Bu güçlü bürokrasinin genişlemesi, ancak, hukukun üstünlüğü altında işleyen gerçek bir piyasa ekonomisine geçişi engellemiş durumda.

MB: Siz Çin'de iyi tanınan bir halk entelektüelisiniz. Bu sizin için ne ifade ediyor? Sosyolojiyi pratik olarak farklı kitlelere nasıl ulaştırıyorsunuz? Halk sosyolojisinden nasıl etkileniyorsunuz?

LS: “Geleneksel” sosyoloji ile “halk” sosyolojisi arasındaki fark şöyle anlaşılabilir: Geleneksel sosyolojisinin öncelikli ilgisi toplumsal yaşam ile ilgili bilgi üretmektir. Bu bilgi toplumu etkileyecek olsa da, bu ancak niyetlenilmemiş bir sonuç olarak “dolaylı” biçimde gerçekleşir. Tersine,

>>

halk sosyolojisi ile üretilen topluma ilişkin bilginin öncelikli amacı toplumu etkilemektir. Robert Merton'un deyişle, bilgi üretmek geleneksel sosyolojinin açığa vurulmuş işlevi iken, toplumu etkilemek bir gizli işlevdir. Halk sosyolojisi için durum bunun tam tersi.

Bu iki tür sosyoloji arasındaki farklar araştırma konularının ve sonuçların çıkarsandığı yolun seçiminde de görülebilir. Çin'de bir araştırma konusu seçerken, öncelik, yanıt gerektiren toplumsal sorunlara verilir. Örneğin, toplumsal yapıda geçiş süreci boyunca oluşan değişimle, toplumsal çelişkiler ve çatışmalarla, geçiş tuzağıyla ve benzerleriyle ilgili olan araştırmalarımız var. Amacımız açık: Halkın konuyu kavrayış biçimini etkileyecek sonuçlara ulaşmak ve hatta hükümetin politika yapım sürecini etkilemek.

Üç büyük etki kanalı var: disiplinin yönünü etkilemek üzere akademik dergilerde yayınlanan bilimsel makaleler, kamuoyunu etkilemek üzere (twitter gibi sosyal medyayı da içeren) kamusal medyada verilen demeçler ve hükümeti etkilemek üzere yayınlanan konu bazlı araştırma raporları. Ancak, genelde, toplumsal eylemlere doğrudan angaje olmamayı tercih ediyoruz.

MB: Sosyolojinin günümüz Çin'indeki işlevi veya rolünü nasıl görüyorsunuz?

LS: Çin dramatik toplumsal değişim yaşayan bir geçiş toplumu olduğu için, sosyolojinin kamusal yaşam üzerinde büyük bir etkisi var. Bu dönemde, sosyoloji, hem halkın düşüncesini, hem de hükümet politikasını etkileyebilmektedir. Bu nedenledir ki, sosyologlar tarafından geliştirilen İlçe ve Köy Girişimleri ve kırsal ve kentsel kalkınmanın bütünlüğüyle ilgili öneriler, yerel düzeyde, devlet tarafından finanse edilen politikalara dönüştüler. Sosyologlar tarafından geliştirilen "topluluk" gibi kuramsal kavramlar, çalışma birimi sisteminin yürürlükten kaldırılmasından sonra halkı yaşam pratikleri konusunda bilgilendirirken, devletin politika dökümanlarının anahtar kelimeleri oldular.

MB: Bugün Çin halk entelektüellerinin ikilemleri nelerdir? Üzerine yazamadığınız ya da konuşamadığınız herhangi bir konu var mı? Ya da hassas konuları ele almak için özel yollarınız? Devleti eleştiren biri olarak nasıl hayatta kalıyorsunuz?

LS: Çin'de bugün kamusal konular hakkında konuşurken gerçekten de bazı sınırlamalarla karşılaşılıyorsunuz. Ancak, aynı zamanda, halk entelektüellerinin hareket alanı hayal edebileceğinizden çok daha geniş. Birçok kamusal konu doğrudan ele alınabiliyor. Bazı hassas konular ise "ince kıvraklıklar" ile ifade edilebiliyor. Örneğin, tarih konuşmak suretiyle güncel gerçeklikten bahsedebilirsiniz, ya da Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa üzerine konuşarak Çin'den bahsetmiş olabilirsiniz. İnternet'in, blogların ve twitter'in ortaya çıkmasından sonra, bu yeni medya üzerindeki kontrol zayıf olmak zorunda kaldığı için, hassas konuların tartışılabilmesi alanlar oldukça genişledi. Sosyolojinin nesnelliğinin ve kanıtlara olan odaklanışının, başka deyişle, bilimsel karakterinin de kamusal konuların açıkça ele

alındığı alanları genişletmeye yardım ettiğini eklemeliyim.

MB: Sosyolojiye nasıl geçtiniz? Köylülerle sözlü tarih projeleri yürüterek oldukça zaman geçirdiğinizi biliyorum. Bu sosyolojik araştırmadan neler öğrendiniz?

LS: Ben bir iletişim öğrencisiydim ve lisanstaki son yılımda sosyoloji çalışmaya başladım. Bu, Çin'de sosyolojinin 30 yıl boyunca terk edilmiş olduktan sonra yeniden yapılandığı bir dönemdi. 1980ler'de ana araştırma ilgilim modernleşme idi çünkü bu o dönemde Çin'deki merkezi konuydu. Kırsal alanlarla ilgili sözlü tarih çalışmam 1996'da başladı. Amaç köylülerin günlük yaşamı ve bu günlük yaşamda ifadesini bulan "pratik komünist mantık"ı anlamak için bilgi toplamaktı. Çin'deki piyasa reformlarını, bir "uygarlık geçişi" süreci olarak, yani toplumsal yaşamı organize eden ve gündelik pratikte gömülü bir süreç olarak, çözümlemek istedik. Ben bu nedenle köylülerle onların devrim dönemindeki deneyimleri hakkında görüşmeler yapıyordum.

MB: Son 30 yılda sosyolojide nelerin değiştiğini gözlemlediniz? Çin sosyolojisinin geleceği ile ilgili görüşünüz ne yönde?

LS: Amerikan akademi dünyası bilginin üretimi ile ilgilenir, Avrupa akademi dünyası değerler ile ilgilenir ve Çin akademi dünyası gerçeklikle ilgilenir. Başka deyişle, Çin akademi dünyasının gerçeklikle ilgilenmek gibi bir geleneği vardır. Ancak şu an Amerikan sosyolojisinin etkisi ve başka faktörler nedeniyle Çin sosyolojisinin gerçeklik'e olan ilgisi azalıyor. Sosyoloji gittikçe toplumla ilgili çalışma olmaktan çıkarak sosyolojinin kendisiyle ilgili olan çalışmaya dönüşüyor. Araştırma toplumla ilgili bile olsa, üretilen bilgi oldukça parçalanmış olma eğilimi gösteriyor.

Ben her zaman toplumsal geçişleri çalışmanın çok önemli olduğuna inanmışımdır, özellikle de bu çalışma süreç ve olayların sorgulanmasından hareketle yapıldığında. Bu sadece sosyolojinin gelişimi ile ilgilendiğimizde bile önemli olmalı. Sosyoloji için, çünkü, çağdaş disiplinin kurucu babalarının hepsi kapitalist uygarlığın açıklanması ile ilgilenmişlerdir. Diğer taraftan, komünizm kuşkusuz biçimde insanlık tarihindeki diğer büyük uygarlık olarak karşımızda durmaktadır. Komünizmin, Batı kapitalizmininkinden çok farklı kurumları, değerleri ve bir mantığı vardır ve komünizm yakın zamanda tarihsel bir dönüşüm yaşamıştır. İnanıyorum ki, komünist uygarlığın nitelikleri, mantığı ve geçiş süreçleri üzerine çalışmak, çağdaş sosyoloji ve genel olarak tüm sosyal bilimler için bir motivasyon ve ilham kaynağı olmalıdır. ■

> Akademinin Ünlüleşmesi Üzerine

Robert van Krieken

Sydney Üniversitesi, Avustralya

Finansman ve Üyelikten Sorumlu ISA Başkan Yardımcısı, 2010-2014

| Pierre Bourdieu – ünlüleşmeye karşı bir ünlü.

Bugün, üniversitelerde, gittikçe uzadıkları ve genişledikleri görülebilen bir dizi fay hattı, akademik topluluğu kabaca üç sınıfa ayırmaktadır:

- neredeyse hiçbir idari sorumluluğu ya da öğretim yükü olmayan tanınmış araştırmacıların elit sınıfı
- sürekli olarak artan, hem daha çok ve daha iyi araştırma hem de daha çok sayıda öğrenciye ders verme baskısı arasında sıkışmış öğretici-araştırmacı personelin oluşturduğu bir “orta sınıf.” Sadece araştırma odaklı elit performans çıktısı bir referans noktası olarak kullanılsa da ulaşılabilir değildir. Böylelikle, bu orta sınıf, yenilmişlik ve kızgınlık ile sadece araştırma yapacakları bir pozisyonun kutsal kasesinin peşinde koşmaya mahkum edilmiştir.
- yarı-zamanlı ve gündelik çalışan, aşırı güvensizlik ve kötü çalışma koşullarıyla yüzleşen ve eninde sonunda tam-zamanlı ve kalıcı bir pozisyon elde edeceklerini uman öğretici ve araştırmacıların büyüyen proleter ordusu.

Bu eğilimleri çözümlemenin birden çok yolu vardır, ancak ben burada belirli bir “ünlülük akılcılığı”nın da işlemekte olduğuna yönelik bazı düşünceler önermek

istiyorum. Normalde ünlüler olarak belirlediğimiz aktörler, aktrisler, TV kişilikleri ve spor yıldızları gibi toplumsal figürleri destekleyen toplumsal ve ekonomik mekanizmalar ile dünya genelinde üniversiteleri etkileyen dönüşümler arasında bir bağlantı vardır. Ben, geçmişteki daha geniş çaplı projemde, ünlülük çözümlemesini, sosyolojideki çekirdek kavramsal sorunlar olan eşitsizlik, kimlik, güç ve yönetim için yeniden kullanıyordum, ve bilim topluluğu “ünlülük toplumu”nun süreçleri ve dinamikleri için çeşitli yollardan anahtar örnek olabilir.

Robert Michels ve diğerlerinin yazdıklarında ünlülükle ilgili erken tartışmalara rastlansa da, C. Wright Mills, rekabet dinamiklerinin, belirli bireylerin ünlüler—yani rekabetçi alanın geri kalanı için bilişsel ve pratik bir referans noktası olan yüksek görünürlüğe sahip “icracılar”—olarak üretilmesini hangi yollarla temellendirdiğini ortaya koyarak önemli bir katkı yapmıştır. *Güç Eliti* (*Power Elite*, Oxford, 1957: 74) adlı kitabında, Mills, şöyle yazmaktadır:

Amerika’da bu sistem öyle bir noktaya getirilmiştir ki, küçük beyaz bir topu yerdeki bir dizi deliğe başka herkesten daha etkin biçimde ve yetenekle sokmayı başaran kişi, bu sayede, Birleşik Devletler Başkanı’na sosyal erişim kazanmaktadır. Sistem öyle bir noktaya gelmiştir ki, geveze bir radyo ve televizyon şovmeni, önde gelen endüstriyel yöneticiler, hükümet üyeleri ve yüksek kıdemli askerler ile birlikte ava gidebilmektedir. Adamın nede en iyi olduğunun bir önemi olmadığı görülüyor: belirli bir rekabette diğerlerine karşı kazandığı sürece, o ünlüdür.

Bu aslında tam olarak doğru değildir çünkü Başkan’a daha çok rock yıldızları ulaşırlar; yine de küçük beyaz topları olan adam da fena sayılmaz. Önemli olan şu ki, görünürlüğün ve tanınmışlığın olası en geniş yayılımının kendisi, tanınmışlığı ilk elde yaratanın ne olduğundan bağımsız biçimde, bir kaynak ve değer olmaktadır.

Robert Merton sorunu, bilim dünyası için, İncil’deki Matthew 25:29 ayetine gönderme yaparak “Matthew Etkisi” olarak betimlemiştir. Ayete göre: “Çünkü

>>

kimde varsa, ona daha çok verilecek ve o bolluk içinde olacak. Ama kimde yoksa, kendisinde olan da elinden alınacak.” Merton Nobel ödülü kazanan bilim insanlarının, araştırmalarının göreceli değeri ne olursa olsun, meslektaşlarından çok daha fazla ilgi göreceklərini vurgulamıştır. Alan dışına çıkılmadığı sürece, bilimsel performans gösterilen ilgi kendi kendini biriktiren niteliktedir. Bu 1971’de Herbert Simon tarafından şu şekilde ortaya konmuştu: Veri ve bilgi fazlası olduğu yerde, kıtlaşan ve dolayısıyla da önemli hale gelen meta, bilışı bir yönden diğerine ya da bir nesneden diğerine yöneltme kapasitesi anlamında, ilgidir. İlgi, kıt olan bir kaynak veya Richard Sennett’in müzik dünyasına yönelik “yıldız sistemi” yaklaşımındaki dolaşımda olan “konumsal mal”dır; belirli müzisyenlerin, sadece iyi bir müzisyen olmanın ötesinde diğer ilgi toplayıcı niteliklere sahip olmaya ve müzisyenlerin geri kalanını dışlamaya yetkin olmalarındaki gibi.

Performans ölçüm ve değerlendirme yöntemlerindeki sürekli yenileştirme ve küresel sıralamalara yönelimdeki artış, akademisyenler, üniversiteler ve ülkeler arasında benzer rekabetçi dinamikler oluşturmaktadır ve, rekabetin olduğu yerde, ünlülerin—yıldız bilim insanları, araştırmacılar ve üniversitelerin—üretimi söz konusudur. Atıf ölçümünün belirli bir araştırmacının etkililiğinin bir ölçümü olduğu kadar yazarının bilimsel ünlülüğünün de bir ölçümü olduğu söylenebilir. Bourdieu’ya ya da her kimse ona, sadece ya da öncelikli olarak bile, çözümleme için çok önemli bir fark yarattığı için değil, Bourdieu hakkında bilgi sahibi olduğumuzu göstermek için atıfta bulunuruz.

Akademik ünlülük sistemi bugün üç düzeyde işlemektedir: bireysel (çoğunlukla araştırmacılar ve nadiren öğretim görevlileri), kurumsal (üniversiteler) ve ulusal veya bölgesel (ülkeler veya ülke kümeleri). Metaforu fazlasıyla zorlamak gibi görünebilecekse de, bunların hepsi, pek çok bakımdan, disiplinlerinin ya da küresel üniversite sisteminin Kim Kardashian’ı olmak istemekte ya da olmayı istemeye zorlanmaktadır. Nasıl ki, Kardashian’ın görünürlüğü, onun sponsorluk yoluyla ve görüntüsü ve markasının satışından kazanacağını kapasitesini artırıyor, sıralamalar da üniversitelerin öğrenci sayılarını, toplumsal statülerini ve patronlarının,

bağışçılarının ve hükümetlerin cömertliğini etkilediği için önemli olmaktadır. Bu aynı zamanda üniversitelerin “marka”larını geliştirmek için neden bu kadar çok zaman ve para harcadıklarının da yanıtıdır.

Üniversitenin bu biçimlerdeki dönüşümünü anlamak için, ünlülüğün sosyolojik çözümlemesinden hangi dersleri çıkarabiliriz? Burada konuya ayrıntıyla yaklaşmak için yerimiz olmamakla birlikte, başlangıç için birkaç olasılığı önerebilirim. Birincisi, bakmakta olduğumuz şeyin ilgi üretimi ve dağıtımı yapan bir makine olduğunu ve, çoğu kez, üniversitelerde oynanan statü oyunlarına yönelik olarak kuşkucu bir algılayış benimsemeyi olası kılanın da, üretilen şeyin bilimsel değeri değil, kıt olan bir kaynak olarak ilgi olduğunu kabul etmektir. Meritokrasi olarak sunulan özel olarak celebritokrasi olduğunu kabul etmek, kriz eğilimlerinin çoğunun gerçekte “ilgi savaşı” olduğunu görmek konusunda bize yardım edecektir.

İkinci olarak, eğer içinde olduğumuz oyunun adı ünlülük ise, daha geniş çaplı ünlülük alanında olanları gözlemleyerek, akademik etkinliklerimizde benzer stratejileri benimseyebiliriz. Hepimiz Andy Warhol’un “gelecekte herkes 15 dakikalığına ünlü olacak” dediğini, ancak daha sonra bundan sıkılarak sözü “15 dakika içinde herkes ünlü olacak” şekilde değiştirdiğini biliriz. Bu mekanizmanın işleyişini, gittikçe daha çok sayıda etkinlik alanında, oldukça görünür ve genişçe tanınır olan bireylerin (yani ünlülerin) kitlesel çoğalmasında gözlemleyebiliyoruz.

Bilimsel statü hiyerarşisinin, eski Hollywood yıldız sistemini andıran verili durumunu kabul etmektense, kendi “aşağıdan yukarı” tanınırlık ve teşekkür sistemimizi, farklı “sanatevi” birlikteliklerini ve (yıldız sistemi analogisiyle) yıldız olabilecek veya olamayacak ancak hoşumuza giden ve iyi ve faydalı iş çıkarttığını düşündüğümüz araştırma ağlarının bir çeşitliliğini kurabiliriz. Bugünlerde üniversitede hakim olan “kazanan hepsini alır” mantığını reddetmek ve, akademik yıldızlığa odaklanmış “merkezcil sabit bakışlılığı” baştan çıkarıcılığına kapılmaktansa, yüzlerimizi birbirimizin yüzlerine çevirmek mümkündür. ■

> Ünlü Biri Olmak: Sosyoloji Profesöründen Mutfak Gurusuna

Vedat Milor
İstanbul, Türkiye

Gurme Vedat Milor yemeğinden pek mutlu olmadığı bir anda.

8

Karşımdaki televizyon ekranında görünen arkadaşın ruhani bir toplantıda ya da derin bir duanın içinde olduğu düşünülebilir. Başını iki eliyle tutarken, yarı kapalı gözleri tek bir noktaya odaklanmış durumda. Aniden cebindeki cep telefonu denize düşüyor. Bir telaş; kamera ön dişlerinden ikisi olmayan ve şef önlüğü giymiş uzun ince bir

adamı gösteriyor. Garsonlara düşen telefonu kurtarmaları için bağıyor. Garip biçimde talihsiz kazadan habersiz olan arkadaş ise uzun ince şefe dönerek sormakta: “Bu yemekte vişne sirkesi yerine neden elma sirkesi kullandınız?”

Kendimi inanmayış ve zevk karışımı bir duyguyla izlerken gülmekten alıkoyamıyorum. Ancak bu bir reality show değil. Bu

Türkiye’deki büyük bir TV kanalında, NTV’de, izlenme oranının en yüksek olduğu “prime time”da ve haftasonlarında yayınlanan bildiğim tek yeme-içme programı. Şovun yıldızı benim; restoranları ziyaret ediyor, pek çok yemeği tadıyor, tat kombinasyonları ve kullanılan malzemelerin kalitesi ile ilgili güçlü yargılar paylaşıyor, eleştiriler getiriyor ve şeflerden açıklama istiyorum. Eğer restoranın bir şarap

>>

mönüsü varsa, her yemekle bir şarap önermelerini rica ediyor ve şarabın kalitesi ve yemekle uyumundaki görelî başarısı hakkında görüşümü paylaşıyorum.

İki kameraman ve kanaldan bir yapımcı ile yolculuk ediyorum. Çoğunlukla Türkiye'deki restoranları ziyaret ediyoruz, ancak Roma, Katalan bölgesi, Gürcistan, Suriye ve Lübnan'da da bulunduk. Her restoran ziyaretinden sonra, iki ila üç dakikalık genel bir değerlendirme sunarak restoranlara yıldız veriyorum. Bunlar bir yıldızdan beş yıldıza kadar sıralanıyor. Dört ve beş yıldızla sıraladığım restoranlar, ziyaretimden önce neredeyse sinek avlar durumdalarken, büyük ikramiyeyi vuruyor ve çok sayıda müşteriyi geri çevirmek zorunda kalacak kadar tanınır oluyorlar.

Ben bir şef miyim? Hayır. Bir yumurta bile kıramam ben. Bir ünlü müyüm? Evet. Sürekli olarak, sokakta insanlar beni tanıyıp fotoğraf istiyorlar. İnternet forumlarında hakkımda bir sürü yazı çıkıyor. İnsanlar güdülerim ve karakterim hakkında bitmek bilmez spekülasyonlar kuruyorlar ve özel hayatım konusunda çok meraklılar. Üniversite öğrencilerinden "nasıl sizin gibi olabiliriz" sorusunu soran mektuplar alıyorum ve "idol"ü olduğum ve büyüyünce "Vedat Milor" olmak isteyen ortaokul çocuklarının anne ve babaları çocukları için bir şeyler yazmamı rica ediyorlar.

Peki kimim ben? Bunca şey nasıl oldu? 30 yıl geriye baktığımda, Boğaziçi Üniversitesi'nden iktisat lisans derecesini aldıktan sonra Berkeley sosyoloji bölümüne girmiş hevesli bir birinci sınıf lisansüstü öğrencisi görüyorum. O hevesli genç, Sraffa, yeni Keynesçilik, Althusser ve Fransız yapısalcı Marxistleri ile büyülenmişti. Ancak Berkeley'de etnografik yöntemi "keşfetti" ve

toplumsal değişim dinamiklerini anlamak için "derinlemesine vaka çalışmaları" ile ilgilenmeye başladı. Doktora danışmanı, Michael Burawoy, karşılaştırmalı bir yontembilimin, devletin Türkiye gibi bağımlı bir kapitalist ekonomideki otonomisini anlamak ve bunun hakkında sorular ortaya koymak için kuramsal bir çerçeve geliştirmeyi kolaylaştırdığı konusunda onu ikna etti. Böylelikle, yontembilimsel-analitik bir kafa yorma sonucunda, devlet otonomisi ve sınıf ilişkilerinin merkez ve çevre ülkelerdeki yapısal farklılıklarına dikkat çekmek üzere, İkinci Dünya Savaşı sonrası Türk ve Fransız ekonomi plancılıklarını karşılaştırmayı seçti.

Bu noktada, "masum" olduğumu iddia ederek, Fransız şarabını keşfedişimin ve ondan büyülenişimin Fransa'yı merkezi plancılık ekonomilerinin ideal tipi olarak seçmemin "niyetlenilmemiş sonucu" olduğu söyleyesim geliyor. Ancak hayır, öyle değildi. Müthiş Burgundy şarabı ile Berkeley'deki Kermit Lynch şarapçısında bir 1982 Henri Jayer Bourgogne'ye 10 dolar verdiğimde tanışmıştım. International House adlı öğrenci konaklama binasındaki odama bir radyo alacak param yoktu, ancak iyi şarap içiyordum. İyi Bourgogne şarabı içmek benim için çok önemli ve unutulmaz bir deneyimdi. İyi bir kırmızı Bourgogne'nin çok katlı bir aroması, tat alma organlarını gıcıklayan ve zorlayan gelgeç bir doğası ve şaşırtıcı biçimde güçlü ve baharatlı bir sonu olan zarif bir kadınsı yapısı vardır. Bu şarabın, Reagan dönemi Amerika'sının ve General Kenan Evren'in Türkiye'deki askeri rejiminin boğucu kültürel püritenliğine karşın, benim burjuva demokrasisi ve Batı uygarlığıyla ilgili tüm iyi düşüncelerimi temsil ediyor oluşu oldukça duygusal ve ilginçtir.

Fulbright tez bursu için benimle

görüşmek üzere yerleşkeye gelen hanım "Fakat neden Fransa'yı Türkiye ile karşılaştırıyorsunuz?" diye sordu. Cevabımı duyduğunda yüzünde oluşan şok olmuşluk ifadesini hala hatırlarım: "şarap ve yemek!" Bursu kazandığıma göre kendisi bana hak vermiş olmalı. Ancak söylediğim de doğrudur. *Dışadüşenler: Başarının Öyküsü (Outliers: The Story of Success)* adlı kitabında, Malcolm Gladwell, oldukça keyfi fakat akla yatkın bir 10000 saat kuralı formüle ediyor. Pek çok insan kalıtsal yeteneklerle doğarlar ancak bu yeteneklerin meyvesini almak için kişinin bir işkolik olması ve başarı göstermesi için 10000 saat çalışması gereklidir. Peki, 10000 şişe şarap kuralına ne dersiniz? Doktora yaparken, 1985 ve 1990 arasında, pek çok kulübe ve şarap tatma gurubuna üye olarak bu sayıya yaklaşmıştım.

Takip eden yıllar yıldırım hızında geçti. Politik iktisatçı olarak Dünya Bankası'nda çalışmaya başladıysam da, tezim 1990'da Amerikan Sosyoloji Derneği'nin (ASA) "en iyi tez ödülü"nü kazanınca akademik hayata geri döndüm. Brown Üniversitesi'nde ve Georgia Teknoloji Enstitüsü'nde ders verdim, Stanford'dan bir hukuk derecesi aldım ve Order of the Coif adlı onur topluluğuna seçildim. Hatta bir yılını Institute for Advanced Study'de geçirdim ve 20. yüzyılın en büyük dehalarından biri olan Albert Hirschman'a yakın olma ayrıcalığını edindim. Silikon Vadisi'nde yeni kurulan işletmelerde de görev aldım.

Yine de, özellikle Silikon Vadisi deneyiminden sonra, asla akademiye düşünmedim. Georgia Teknoloji Enstitüsü Kamu Politikası Bölümü'nün "Georgia Eyaleti Ulaştırma Bakanlığı'nın danışmanlarının etkinliği nasıl artırılmalı" sorusu üzerine olan projesine katılımım dananın

kuyruğunun koptuğu yerd. Teknokrat olmak istemiyordum. Meslektaşlarımın ilgilerini paylaşıyordum. Başka alternatifler aramalıydım.

Washington DC'deki Dünya Bankası yıllarımdan bir arkadaşım Türkiye'deki saygın bir günlük gazete olan *Milliyet*'in genel editörü oldu. Şarap ve yemek konusunda bilgili ve dürüstlük bakımından itibarlı birini arıyordu. Gazetesinde iki haftada bir yazmamı rica etti. O zamandan beri, inişli çıkışlı bir lunapark trenindeyim!

Popülerliğimin kuramsal bir açıklaması var mıdır? Sanırım var. Bana şöhret ve popülerlik getiren dinamiklerin 2002'de hükümetteki Adalet ve Kalkınma Partisi'ni iktidara getiren dinamiklere benzer olduğunu düşünüyorum. Askeri-bürokratik elit ve büyük burjuvazinin tekelci gurubu arasındaki seküler ittifak politika ve ekonomi üzerindeki kontrolünü kaybetti. Yaygın politik yolsuzluk ve şiddetli ekonomik krizin yardımı ve desteğiyle, İslami popülizmin AKP versiyonu, adalet ve şeffaflık vaad etti. Parti, güç birliğindeki dağılmadan faydalandı ve sermayenin tekelci grupları arasından destekçiler buldu. Aynı zamanda, Anadolu burjuvazisinin marjinalize edilmiş öğelerini, şehirli tüccarları, müteahhitleri,

muhafazakar gençliğin eğitilmiş üyelerini ve yükselen şehirli yoksul kitleyi hareketlendirdi.

Ben TV programımın Anadolu'daki ve şehirli yoksullar arasındaki popülerliğini hayretle karşılıyorum. Kuşkusuz dışarıda yemeyi karşılayabilen eğitilmiş insanlar benim takipçilerim arasındalar, ancak marjinal şehirli kitleler ve özellikle gençler arasındaki popülerliğimi nasıl açıklayabiliriz? Ben "dışadüşen" durumumun yardımcı ve destekçi olduğunu düşünüyorum. Yemek ve içki endüstrisinin eski arkadaş ağlarının bir parçası değildim ve büyük restoran sahipleri ve yemek endüstrisinin yakın ittifaklarından hep kaçındım.

Ancak, gençler arasındaki popülerliğimi açıklayan başka bir etmen daha olduğunu düşünüyorum: İslam kültüründe her daim var olan püritenci-baskıcı öğe, AKP'nin iktidara gelişinden bu yana ön plana çıktı. Duygusal zevklere yönelik bu baskıcı sapma, muhalifleri şimdi olduğu gibi artan bir baskıyla dizginlemek ile birleşince, özellikle genç insanlar içe dönerek hayal güçlerine sığınıyorlar. Protestonun kolektif biçimlerine karşı olan tahammülsüzlük ve kitlesel medya üzerindeki ciddi sansür korku

yaratıyor, ancak hayal gücünü de harekete geçiriyor. Gençler politikayı "kirli" ve ekonomik yaşamı "pis" olarak algılıyorlar. Yaşamda "başarılı" olmak için doğruluklarını feda etmeleri gerektiğinin farkındalar. Babaları yaşındaki, görünürde gamsız ve şarap ve yemek ile görkemli bir aşk ilişkisi yaşayan bir adam, büyüleyici bir öteki-ben olmalı onlar için. "Tat"ın peşinde yaşam boyu süren bir macera, kasvetli bir var olmanın ve gelişmesi engellenmiş arzuların arkaplanı karşısında, yaşamın önereceği en tatmin edici şeydir.

Belki de ben, onların ruhsal enerjilerini katlayan ve düşmanca bir sosyokültürel ve ekonomik ortamda baskılanmış olan zevklerini serbest bırakan "Jayer Bourgogne"leriyim. Her ekonomik sınıftan marjinal gençlerin bu "çarpık idealizm"i, "ünlülük kültürü"nün ve bir "idol" olarak ünlünün durumunun öteki yüzüdür. Marx'tan esinlenerek, "Ünlülük kültürünün sonu ünlülerin özgülleşmesinde olmalıdır." ■

> Emerald Bölgesi'nde Şiddet

Johanna Parra
Icesi Üniversitesi, Cali, Kolombiya

Hiçbir ülkenin Kolombiya'ninkinden daha fazla zümrütü yok. Savaşan aileler, madencilik, en tehlikeli şartlar altında yürütülen şiddet dolu bir iş haline getirdiler. Burada bir adam nimetlerini sayıyor. Fotoğraf: Jan Sochor.

11

Kolombiya'da gerçekleşen gruplar arası şiddet, özellikle, Şiddetbilim olarak bilinen uzmanlık üzerinden sosyolojik çözümlemenin bir konusu olmuştur. Kolombiya'da sosyolojinin bu kolu, başlangıçta, Piskopos Germán Guzmán Campos, Orlando Fals Borda ve Eduardo Umaña'nın 1962 tarihinde yayınlanan *Kolombiya'da Şiddet. Bir Toplumsal Süreç Çalışması* (La Violencia en Colombia. Estudio de un Proceso Social) adlı öncü kitaplarından hareketle, La Violencia (1945-1965) denen tarihi dönemin

çalışmasına odaklanmıştır. "Yapısal yoksulluk" kavramı üzerine inşa olan bu çalışma, sivil şiddete neden olan karmaşanın sosyolojik bir açıklamasını içeriyordu. Belirli bir olay —Liberal Parti lideri Jorge Eliécer Gaitán'a 9 Nisan 1948'de düzenlenen suikast— toplumsal ve politik imgede var olan şiddeti tamamen gerçek hale getirmişti, ancak "toplumsal bütün"ün çözülmesinin nedeni sembolik bir ulus-devlet birliğinin olmayışında yatıyordu.

Çeşitli politik, askeri ve dinsel güçler kitleleri silahlanmaları ve

partizan karşıt güçlerle ölümüne çarpışmaları konusunda teşvik etmişlerdi. Liberal ve Muhafazakar Partiler, ulusu doğuran Bağımsızlık Güçleri'nin (1810-1830) devamı olarak, Kolombiya'nın geleceksel politik yapılanmalarını oluşturmaktadırlar ve şiddet, Bağımsızlık'tan bugüne, ulus-devlet'in günlük yaşamının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Sadece 1863 ile 1886 arasında, 20. yüzyıldaki şiddetin köklerini salan ve gruplar arası çatışmanın temeli olan, Daniel Pécaut'un *Düzen ve Şiddet* (Order and Violence) kitabında açıklıkla ortaya koyduğu gibi etkileri bir

>>

nesilden diğere aktarılan, dokuz iç savaş yaşandı.

Şiddetbilim, Kolombiya tarihi ve toplumunu anlamak üzere ve Kolombiya'daki tüm toplumsal bilimler için merkezi hale gelerek, zaman ve uzamda tüm şiddet olaylarını içerecek şekilde genişlediyse de, yapılacak birçok şey kalmıştır: Günlük yaşamda içerilen şiddeti anlamayı olanaklı kılacak tarihsel ve etnografik çalışmalar üretmek gerekmektedir. Benim araştırmam bu göreve bir katkı sağlamak amacındadır.

Ülkeyi kan ve ateşe boğan, sadece *La Violencia* ile yaratılan askeri çarpışmalar değildi; zulmedenlerin aşırı barbarlığı şiddeti bir günlük yaşam ilkesi olarak normalleştirmişti. *La Violencia*'nın sonunda, yani 1960lar ve 1970ler'in Soguk Savaşı boyunca, farklı gruplar Marxist gerilla hareketleri kurmak suretiyle silahlandılar. Bunlardan biri, Kolombiya Devrimci Ordusu olarak da bilinen ve Liberal Parti'nin silahlı birimlerinden gelen FARC, bugün hala aktiftir. Diğer taraftan, Muhafazakar Parti milislerinin yeniden aktif hale gelmesi ve uyuşturucu kaçakçılarınca kurulan silahlı güçlerin ve güvenliğin özelleştirilmesi, yarı-askeri güçlerin doğmasına yol açmıştır. Sistemik korku ve zalimliği besleyen bitmek bilmez silahlı çatışmalar ve askeri

eylem ve çarpışmalar, yerinden edilmiş sayısız insan yaratmıştır. Şiddet günlük yaşamın öylesine içindedir ki, bir nesilden diğere aktarılan acılı sessizlikler yaratarak, mahrem ilişkileri kuşatmakta ve aileler arasında ve içinde bile geri dönüşü olmayan ayrılıklara neden olmaktadır.

Şimdi, Boyacá'nın başkenti olan Chiquinquirá'nın 40 km yakınında yaklaşık 80000 insanın yaşadığı ve Doğu Andes'teki ıssız bir yer olan Emerald bölgesi ile ilgili olan araştırmama döneyim. Bu bölge, bir köy ekonomisinden bir madencilik ekonomisine geçişini sadece on yılda tamamladı. Bölge, değerli zümrüt arayışıyla madenlere yatırım yapan az sayıdaki sakini için göz alıcı bir refah üretti. Bölgesel ekonominin dönüşümü, yeni akrabalık ittifakları ortaya çıkararak, köylü aile gruplarını parçaladı. Zümrüt işindeki en aktif ailelerin arasındaki bu yeni kurulumlar, aynı aile işi içinde, girişimciler ile koruma görevlilerinin birarada çalışmalarını gerektirdi. Bu, mafya ailelerini, aile, onur, kan ve bağlılık gibi değerlerin ekonominin yönetimine temel oldukları köy geleneği içinde, tıpkı Anton Blok'un *Bir Sicilya Köyünün Mafyası, Şiddet Yanlısı Köylü Girişimciler Üzerine Bir Çalışma (The Mafia of a Sicilian Village, A Study of Violent Peasant Entrepreneurs)* (1860-1960) adlı yapıtında anlattığı şekilde birleştirdi.

Kolombiya devleti madenleri yönetemediği ve şiddet yanlısı zümrüt avcılarından koruyamadığı için, 1970ler'de bu madenler patronlar ve babalar veya yerel dilde Don'lar denen kişilerce ele geçirildiler. 1960 ile 1991 arasındaki dönemde, patronların madenci sömürünün kontrolü için yaptıkları iki "Zümrüt Savaşı" gerçekleşti. Sonuçta, bölgede en azından 5000 kişi yaşamını yitirdi. 1991'de savaşı atlatan Don'lar arasında bir barış anlaşmasına ulaşıldı. Zümrüt tüccarları arasındaki çatışma, ancak, sona ermedi ve uyuşturucu ticareti ve silahlanma buna eklendi. Bölgede oluşan bu yeni ögeler, şiddet ailei kültürünü yoğunlaştırarak, kontrolü elinde tutan aileleri bu yasadışı ekonomiler ve özel ordularla iletişim içine soktu.

Benzer nitelikler Kolombiya'nın diğer bölgelerinde de gözlemlenebilir. Şiddet, bütünüyle ekonomik patlamanın varlığı ve devlet regülasyonunun yokluğu nedeniyle, aile ilişkileri ve çocuk yetiştirme gibi en özel alanlara kadar girmiştir. Bu etik ve politik olarak cesaret kırıcı olsa da, çatışma biçimlerini anlamak üzere tasarlanacak olan saha çalışmalarının acilen hayat geçirilmesinin, devlet müdahalesinin gerekliliğinin altını çizmekteki önemini ortaya koymaktadır. ■

> Kolombiya'da Toprak Tazmini

Nadia Margarita Rodríguez
Rosario Üniversitesi, Bogotá, Kolombiya

Son onbeş yılda, 4 milyondan fazla Kolombiyalı köylü, tıpkı bu adam gibi, topraklarını terk etmeye zorlandılar.
Fotoğraf: Julián Vasques.

Kolombiya'da toprak tazmini (İng. land restitution) üzerine tartışma, Mağdurlar Yasası olarak da bilinen 1448 sayılı yasanın 10 Haziran 2011'de geçmesi ile başlamıştır. Toprak tazmini ile ilgili büyük politik, ekonomik, toplumsal ve yasal zorluklar ve devletin silahlı çatışmanın varlığını açık biçimde kabul etmesi nedeniyle, bu yasanın geçişi önemli bir tarihsel kilometre taşıdır. Özellikle, yasanın üçüncü fıkrası, Kolombiya'yı son 50 yılda etkileyen silahlı çatışmanın bir sonucu olarak son iki onyılda

toprakları ellerinden alınan köylülere toprak tazmini getirmektedir. Bu fırka, hükümet tarafından güçlü biçimde desteklendiği için ve bu destek konuyu 50 yıldır göz ardı etmenin bir telafisi olarak da okunabileceğinden, tartışmalıdır. Tüm çabalara rağmen yasanın uygulanmasında bugüne kadar çeşitli engellerle karşılaşmıştır.

Kolombiya'daki toprak tazmini konusu, kırsal gelişmenin karşılaştığı ana sorunlardan biri olan toprak mülkiyetinin aşırı yoğunlaşması olgusunun ışığında anlaşılabilir. Pek

çok çözümlemeci, bunun sadece derin ekonomik, politik ve toplumsal eşitsizliklerin temeli değil, fakat aynı zamanda Kolombiya'daki kanlı çatışmanın ana kaynaklarından biri olduğunu öne sürmektedir (Fajardo 2002, Machado 2009, PNUD 2011). Toprak mülkiyetinin yoğunlaşması, verimli toprakların çoğunun, ekonomik ve politik elitin belirli bir azınlığında toplanması nedeniyle ikili bir tarımsal yapıya yol açmaktadır.¹ Bu sömürge dönemlerinden beri baskın yapıdır ve zaman içinde ancak daha da kötüleşmiştir. Geçen yüzyıldaki, özellikle 1936 ve 1961'deki, başarısız toprak reformu denemelerinden sonra, 1960lar'da toprağın yeniden dağıtımını talep eden silahlı gruplar ortaya çıkmışlardır (Molina, 2000: 36). Böylelikle, kırsal Kolombiya'nın geniş alanları, yasal ve yasadışı aktörlerin bölgenin kontrolü için, 4 milyona yakın köylünün sistematik ve şiddet dolu biçimde ve kitlesel olarak yerlerinden edilmesine neden olan bir savaş verdikleri bir yarı-kararlı kriz durumundadır. Şaşırtıcı olmayan biçimde, toprak tazmininden sorumlu olan kurumların karşılaştıkları zorluklar devasa boyutlardadır.

Durum, hem yasal sınırlılıklar, hem de toprak tazmininin gerçekleşeceği toplumsal bağlam nedeniyle, karışıktır. Rosario Üniversitesi'nin Toplumsal Gelişme Çalışmaları Merkezi, yasanın uygulanmasının önündeki engelleri anlamada (hukuk ve sosyal bilimleri harmanlayan) disiplinler-arası bir yaklaşım benimsemiştir. Bu projenin bir kısmı, Toprak Tazmini Birimi² için yapılan ve şu beş karmaşık konu üzerine olan araştırmadır:

- Birincisi, toprak tazmini ön-görülen bölgelerde silahlı çatışma devam etmektedir ve dolayısıyla

da devletin köylülerin yeniden topraksız bırakılmayacağını garanti altına alması zorlaşmaktadır. Kolombiya devletinin ödevi, silahlı çatışmayı sonlandırarak, köylülerin güvenliğini garanti altına almaktır.

- İkincisi, yasaya göre, tazmin, tapu veya telafi bedelleri verilmesi olarak tanımlanmaktadır ve bu, toprağa ya da bireylere gelen zararları karşılamamakta ve toprak kaybından önceki durum anlamında status quo ante'yi iade etmemektedir. Dolayısıyla, bu politika, toprak üzerindeki hakların geri verilmesi ile sınırlanmamalı ve mağdurların topraklarında saygın bir yaşam sürmelerini olanaklı kılmalıdır. Üstelik, topraksızlaştırma, mağdurlarını derin travmalar içinde bırakan ve böylelikle de topraklarına geri dönmelerini zorlaştıran sayısız insan hakları ihlali ile gerçekleşmiştir. Kısaca, mağdurlar, yasal olanın ötesinde desteğe ihtiyaç duymaktadırlar.

- Üçüncüsü, topraksızlaştırılan ve şu an şehirlerde yaşayan köylüler, gelişme, sağlık ve eğitimdeki aşırı eşitsizlik nedeniyle şehirleri terk etmeme eğiliminde olacaktırlar. Topraksızlaştırma toplumsal dokuyu yerle bir etmiştir ve bu toplulukların kendilerini yeniden yaratmaları zor olacaktır.

- Dördüncüsü, toprak sahiplerini tarımsal sanayi şirketlerine toprak kiralamaya veya satmaya yönleltmek yerine, onların toprak üzerinden geçinebilmelerini sağlayacak ekonomik, teknik ve üretimsel destekler gerekli olacaktır.

- Beşincisi, yüzleşilmesi gereken (Kolombiya'da bulunan) tarımsal yargıçların ve top-

rak tazminini yapacak olan kamu çalışanlarının eğitimi gibi yasal ve kurumsal zorluklar bulunmaktadır. Devlet gaspın gerçekten de var olduğunu kanıtlamak zorundadır. Bu önemli sorular ortaya çıkarmaktadır: Devlet tazmin etmek istediği toprağı, bu toprağın büyük bölümü şu an başkalarının elindeyken ve yasa satın alıcıları aklarken nasıl sahiplenecektir?

Son olarak, daha geniş bir yapısal politik sorunun varlığını görmek gerekmektedir: ulusal ve bölgesel elitler arasında gerçekleşen ve toprağın altındaki ve üstündeki doğal kaynakların sömürüsü adına çarpışan ekonomik ilgileri de kapsayan çatışma. Toprak tazmininin simgesel örnekleri olan Curbaradó, Jiguamindó veya Hacienda Las Pavas, yerel düzeydeki güç şekillenmelerinin, toprak tazminini, yasal zorluklar aşılsa bile engelleyebileceklerini göstermektedir.

1 Toprağa ilişkin Gini endeksi, kırsal mülkiyet yoğunlaşmasının derecesini ölçmektedir. Sayı 1'e yakın oldukça yoğunlaşma artar. 0.87 düzeyinde Kolombiya, dünyadaki yüksek toprağa ilişkin Gini katsayısına sahip ülkeler arasındadır.

2 Bu, toprak tazminini uygulaması için yasa ile faaliyete geçmiş bir kurumdur. Daha önce, Toprağın ve Mülksüzleştirilmiş İnsanların Korunması Programı olarak hizmet vermişse de, farklı dinamikler ve amaçlar ile ve Birim'e bugün verilen yasal ve politik destekten yoksun olarak çalışmıştır.

Kaynakça

- Fajardo, D. (2002) Para sembrar la paz hay que aflojar la tierra. Bogotá: Universidad Nacional de Colombia.
- Machado, A. (2009) La reforma rural, una deuda social y política. Bogotá: Universidad Nacional de Colombia, CID.
- Molina, P. (2000) "Reforma agraria? No es tan claro para qué el país la necesita." *Economía Colombiana* 278: 34-7.
- PNUD (2011) Colombia Rural: Razones para la esperanza. Informe de desarrollo humano 2011. Bogotá: INDH PNUD.

> Şili’de Öğrenci Hareketi

Milton L. Vidal

Hristiyan İnsaniyet Akademi Üniversitesi, Santiago, Şili

Neoliberalizme karşı Şili Öğrenci Hareketi:
“Geleceğimiz Satılık Değildir”

Şili, uzak güneyin küçük bir ülkesidir. Dünya haritalarındaki baskın görüşe göre, bizi Güney Amerika’nın bir yamacında bulabilirsiniz. Burası zaman zaman uluslararası haber manşetlerine çıkan da bir yerdir. 2011’de, lise ve üniversite öğrencilerinin öncülük ettiği hareket, toplumsal protesto ile dolu uluslararası sahnenin önemli bir parçası olmuştur.

Dünyanın en eşitsiz bölgesindeyiz. Nüfusun yoksul olarak yaşayan üçte biri, şiddetin, tacizin, yolsuzluğun ve kıt kaynakların savurganca kullanımının eski ve yeni biçimlerinden

çekmektedir. Bu bağlamda, kadınlar ve erkekler, hayalleri uğruna savaşmak, temel haklarına saygı talep etmek ve hükümetlerin sözlerini yerine getirmelerini ve ortak iyinin lehine karar almalarını sağlamak için, farklı biçimlerde organize olmaktadır. Bu durum, kuşkusuz, Şili için de geçerlidir. Latin Amerikalılar’ı sokağa dökebilecek ve çoğu lise ve üniversite öğrencilerinin toplumsal haklarından daha görünür olan pek çok hoşnutsuzluk nedeni bulunmaktadır. Güneyin bu ülkesinin, Latin Amerikalı hükümetlerin 1970’lerin ortalarından beri ve özellikle üniversite eğitimi alanında uygulamakta oldukları neoliberal politikalar için bir başlangıç noktası ve bir tür numune olduğu

unutulmamalıdır.

Neden, o halde, bu protestolar Şili’de başlamıştır? Bunlar neden ülkemizdeki birçok kişi tarafından meşru olarak görülmektedir? Basitçe, neoliberal vaat patlamıştır. Gerçekten de, üniversite eğitimi herkes için ulaşılabilir kılmak vaadi, olası en kötü şekilde sonuçlanmıştır: kayıt oranındaki artış ancak öğrenci ve ebeveynlerin borç yükü altına girmeleri derecesinde mümkün olmuştur. Şili’de üniversite harçları dünyadaki en yüksek düzeylerin arasındadır ve bunun çoğu kredi ile karşılanmaktadır. Sosyolojik terimlerle ifade edersek, gelir dağılımının vahşet derecesinde

eşitsiz olduğu bir toplumda, yüksek öğrenimi bir kamu malı ve toplumsal hareketliliğin belirleyici bir etmeni olarak ele almak özellikle önemlidir.¹

Ailelerin yüksek öğrenime yaptıkları özel yatırımın getirisi Latin Amerika'da oldukça yüksektir ve üniversite harçları artış eğilimini korumaktadır. Bu artışın sınırı ailelerin satın alma gücü tarafından belirlenecektir. Görel olarak zengin olanlar (ilkokul ve lise düzeyinde) en iyi temel eğitime sahip olmakta ve (sınav sonuçları ve/veya satın alma gücüne göre) yerleştirilen en iyi üniversitelerden faydalanmakta iken, daha az kaynağa sahip olan ve vasat bir temel eğitim almış olanlar kalitesi şüphe uyandıracak okullara girebilmek için ciddi fedakarlıklarda bulunmaktadır. Bu bakımdan, daha iyi bir eğitim için protesto, toplumsal eşitsizliğe karşı gelişen bir ifadedir.

Öğrencilerce yürütülen ve kamusal eğitimi savunma yolundaki toplumsal hareket, pek çok kişiyi şaşırtmak suretiyle, haftadan haftaya güçlenmiştir. Taleplerin kapsamı, harekete geçen ve meşrulaşan toplumsal güç ve gelişen uluslararası dayanışma, Şili ile sınırlı kalmamıştır. Tersine, kamusal eğitimi savunma yolundaki hareketler Uruguay, Bolivya, Brezilya, Porto Riko, Ekvator ve Kolombiya'da da başarılı olmuştur. Yine de, uluslararası tartışma ve düşünüm için, Şili'deki durumun bazı karakteristiklerine dikkat çekmek faydalı olacaktır.

Birincisi, üniversiteler halen toplumsal yaşamın barometresidir. Bu tarihsel gerçek üzerinde ısrarcı olmak basit gelebilir de, bu sıklıkla ıskalanmaktadır. Bugün üniversitelerde derin reformlar yapmaları gereken politikacılar, bu reformları, yüksek öğrenimi marjinal bir konu olarak gördükleri için ertelerlerken, iktisadi karar birimleri, yüksek öğrenimdeki açığın, kamu sektöründen, bankalardan, ailelerden veya bunların hepsinden aktarılabileceğini düşünmektedirler. Büyük hata! Üniversiteler her zaman bir politika bağlamından daha fazlasını ifade etmişlerdir. Bütün büyük toplumsal değişimler bir şekilde üniversiteler ile

bağlantılıdır. Yahudiler'in Buhtunnasir'in Pers İmparatorluğu'ndan sürgünleri, Plato'nun Akademi'sinin politik tartışmaları, İncil'in Almanca'ya çevrilmesi ve Luther'in tezleri ile gerçekleşen Protestan Reform öncesindeki tartışmalar, Cenevre Üniversitesi'ndeki Calvinizm, Humeyni öncesi ve sonrasında İran, Halk Cumhuriyeti, kültürel devrim ya da Tiananmen Maydanı olayları öncesinde Çin ve Tlatelolco katliamı öncesi ve sonrasında Meksika'yı düşündüğümüzde, üniversiteler büyük politik ve toplumsal önem arz eden küresel kurumlar olmuşlardır ve olmaya devam edeceklerdir. Bu nedenle de, her zaman, ana sosyolojik ilginin bir konusu olmaya devam etmelidirler.

İkincisi, her düzeyde ve özellikle de üniversite düzeyinde eğitim, devlet ve piyasa arasındaki kutuplaşmış gerilime alet edilemezdir. Humboldt, devlet müdahalelerinin, eğitimin yolunu daralttığını söylemekte haklıydı ve Latin Amerikalılar, devletin her zaman kendisini bürokrasi olarak ifade eden o gücü taşıdığının farkındadırlar. Eğitim sosyologları, reformların en zorlu yanının onları hayata geçirmek olduğunu bilmektedirler. Yine de, Humboldt bile, devleti tamamen dışarıda bırakarak başarılamayacağını kabul etmiştir. Devletin, eğitim için altyapı oluşturan kurumsal koşulların garanti etmesi talep edilmelidir. Üniversitenin kişisel ilgilerin çatışma alanı olmasının da önüne geçilmelidir. Bu anlamda, eğitim bir kamu malıdır ve üniversiteler de, özel sektörde finanse edilseler bile, kamu kurumlarıdır. Üniversitenin, öğretim, araştırma ve dış ilişki işlevleri özünde kamusal işlevlerdir. Onların diploma verme yetkinlikleri, toplumun onlara olan inancına dayanmaktadır.

Üçüncüsü, Şili'deki ve genel olarak Latin Amerika'daki öğrenci hareketi, eğitimin metalaşmasını reddetmektedir. Piyasa ekonomisinin örgütlenme mantığı, bilimsel hazırlanmanın ile uyumlu değildir. Öğrenciler ve hocalar arasındaki işbirliği yakından incelendiğinde, eğitimin her zaman kolektif çabanın ürünü olduğu görülecektir. Bu, satın alınamazdır ve bu nedenle de metalaştırılamazdır. Öğrenciler, ancak ve ancak, bilimsel etkinliklere aktif

olarak katılmak suretiyle eğitilebilirler. Biz, onları, seminer tartışmalarına dahil olmaları, raporlar yazmaları, araştırma takımlarına katılmaları ve düşüncelerini diğer öğrenciler ile tartışmaları ve paylaşımları konusunda, bu nedenle, motive etmek isteriz. Öğrenciler ve hocaların alıcı ve satıcı oldukları düşüncesi sadece yanıltıcı değildir (ve ideolojik nedenlerin ötesinde de hedef alınmalıdır), fakat aynı zamanda eğitimin amacına ulaşmasının önündeki bir engeldir. Ben, akademideki meslektaşlarımla, öğrencilerin birer müşteri olarak görülmesi düşüncesini kabul etmelerini, dehşet verici buluyorum. Öğrenciler, hocalarının özgür olmalarına bağlı olan bir akademik özgürlüğe ihtiyaç duymaktadırlar. Ancak bu akademik özgürlük piyasa ekonomisi ile sarsılmaktadır. Eğer hocalar hizmet sağlayıcılar, yani yüksek öğrenim kurumunu sahiplenmiş olanın ona bağlı olan çalışanları, olarak görülürse, karşılığında onlar, öğrencilerini, kendi dar çıkarları için kullanacaklardır.

Son olarak, öğrenci protestalarının, toplumlar, üniversiteler ve sosyologlar için iyi haber olduğunu belirtmek gerekmektedir. Üniversite, toplumun kendisini bir araştırma konusuna dönüştürdüğü ve süreç içinde yeniden doğruladığı bir yerdir. Bu kendini-bilirlik içinde, akademik özgürlüğü tehdit eden çıkar ve güç çatışmaları, her zaman var olmuştur. Bu çatışmalar, ancak, üniversiteyi yok edememiştir. Şili'deki, Şili'nin ötesinde Latin Amerika'daki ve dünyadaki öğrenci hareketine bu şekilde bakmak gerekmektedir. Hareketin kalıcılığı, bana kalırsa, demokratik topluma hizmet etmektedir. Toplum ve üniversite, sosyolojiye harekete geçirici bir bağlam sağlayan bu hareket ile yeniden kenetlenmiştir. Sosyolojik anlatının gerilemediğini söyleyenler yanılıyorlar. Dünyanın gününde sosyoloji iyi durumdadır ve bu haber, umarım, siz sabırlı okurları neşelendirecektir. ■

1 Şili OECD'nin bir yükselen ülkesidir. Bu kuruma göre, Şili'de Gini katsayısı, Şili'yi, yüksek ülkeler kategorisindeki en eşitsiz ülke yapan 0.50 düzeyindedir (Society at a Glance, Social Indicators, OECD, 2011). Bu nokta şöyle de açıklanabilir: Şili'deki en zengin %10'un ortalama geliri Norveç'tekinden yüksekken, en fakir %10'un durumu Fildişi Sahili nüfusununkine yakındır. Şili'de çoğunluk (%60), ortalamada, Angolalılar'dan daha düşük gelire sahiptir.

> Beyrut'taki Yönetim Kurulu Toplantısı 19-23 Mart 2012

Michael Burawoy
California Üniversitesi, Berkeley, ABD
ISA Başkanı

ISA Yönetim Kurulu üyeleri sosyolojiyi
Lübnan lezzetleri ile harmanlarken.
Fotoğraf: Markus Schulz.

ISA Yönetim Kurulu, beş gün süren yıllık toplantısını, Beyrut Amerikan Üniversitesi'nde (BAÜ), Prof. Sari Hanafi ve onun Sosyoloji, Antropoloji ve Medya Çalışmaları Bölümü'nden meslektaşlarının cömert misafirperverliği altında gerçekleştirdi ve toplantımızın iki günü (*Küresel Diyalog*'un bu sayısında da raporlanan), BAÜ, Lübnan Sosyoloji Derneği ve Friedrich-Ebert-Stiftung'un sponsoru olduğu

ve Arap Dünyası ile karşılaştırılabilir perspektiflerden konuşmacıların katıldığı "Arap İsyanları" Uluslararası Sempozyumu ile çakiştı.

Beş günlük maraton, Bşk. Yard. Raquel Sosa'nın başkanlığında toplanan 2014 Yokohama Kongresi Program Kurulu'nun, Bşk. Yard. Jennifer Platt'in başkanlığında toplanan Yayınlar Kurulu'nun, Bşk. Yard. Robert van Krieken'in başkanlığında toplanan

Finansman ve Üyelik Kurulu'nun, Bşk. Yard. Margaret Abraham'ın başkanlığında toplanan Araştırma Koordinasyonu Kurulu'nun ve Bşk. Yard. Tina Uys'un başkanlığında toplanan Ulusal İrtibat Kurulu'nun ayrı ayrı düzenledikleri toplantılarla başladı.

Yönetim Kurulu, bütün olarak, haftanın sonundaki iki tam gün boyunca toplandı. Toplantıda, dünya-
>>

nın farklı yerlerine yaptığım çok sayıda ziyaret ve ISA-on-line için kat edilen (ve bu sayıda Editör'den köşesinde de yer alan) gelişim hakkında açıklamalarda bulundum. Öncelikli ödevlerden biri 2018 ISA Dünya Kongresi'nin nerede gerçekleştirileceğine karar vermektir. Budapeşte, Kopenhag, Melbourne, Zaragoza ve Toronto'dan beş harika öneri vardı. Listeyi Toronto ve Zaragoza'ya indirgeyebildik ve Toronto'ya yapılacak olan bir ziyaret sonrasında kararımızı vereceğiz. Uluslararası Bilim Konseyi'ne (ICSU) üyelik kararı aldık. Alt kurul raporlarına dayanarak, ISA ödülleri başlatma olasılığını tartıştık ve sosyoloji araştırma ve pratiğini dikkate alan bir uluslararası ödülün ayrıntılarını düşünmeye karar verdik. Aşağıda, başkan yardımcılarının bireysel raporları yer almaktadır.

> Margaret Abraham, Bşk. Yard. (Araştırma)

Araştırma Koordinasyon Kurulu, Beyrut'ta oldukça verimli bir toplantı gerçekleştirdi ve şu raporlar görüşüldü: Araştırma Kurulları, Tematik Gruplar ve Çalışma Grupları'nın (AK-TG-ÇG) yönetmeliklerinin gözden geçirilmesi, tüm bu kurul ve grupların 2006-2010 dönemi etkinlikleri ve Ağustos 2012'de Buenos Aires'te gerçekleştirilecek olan ikinci ISA Sosyoloji Forumu.

Toplantının büyük bir bölümü, Forum için süren hazırlıkların tartışılmasına ayrıldı. 51'i İspanyolca olacak 693 oturum için, 7928 yazardan, toplam 6019 öz almış durumdayız. Bu sunumlar dünyanın hemen her tarafından olmakla birlikte, 3528 öz ile (tüm özlerin yaklaşık %45'i) en güçlü katılım Latin Amerika'dan.

Yüksek bir katılım beklemiş olmamıza rağmen, sayılar finansman sorunları nedeniyle aşağı çekilmek zorunda kalacaktır. Forum'un teması olan *Toplumsal Adalet ve Demokratikleşme* ile ilgili bilgi ve araştırmanın ücretsiz erişim ile yayınlanması için gerekli düzlemin yaratılması konusunda Sage Yayınları ile görüşmeye devam ediyorum.

Bununla ilgili daha fazla bilgi yakında ortaya çıkacak!

AK-TG-ÇG'lerin yönetmelikleri ile ilgili raporlar ve tartışma, bunlardan bazılarının gözden geçirilmiş yönetmeliklerini henüz tamamlamadıklarını gösterdi. Bu gözden geçirmelerin, önümüzdeki seçimlerden çok daha önce bitirilmesi gerekiyor. Aynı zamanda bu grupların yönetici kompozisyonları ve özellikle de görevde kalma süreleri tartışıldı. Yönetimlerden bazılarının önümüzdeki seçimlerde yönetimi devralacak yeni üyeler bulmak için aktif davranmaları gerekiyor.

Araştırma Koordinasyon Kurulu, proje başvurularını gözden geçirdi. 2011'de toplam 16900 Amerikan Dolarının 18 AK-TG-ÇG için ayrılmıştı ve 2012 için 13 farklı AK-TG-ÇG'ye toplam 8660 Avro ayrıldı. Yayınlardan sorumlu Bşk. Yard. Jennifer Platt, http://www.isa-sociology.org/about/rc_aims.htm adresinden ulaşılabilen Araştırma Kurulu dergileri için yayın ilkelerini ortaya koydu.

Son olarak, 2006-2008 ve 2008-2010 dönemleri için AK-TG-ÇG'lerce sunulan etkinlik raporları gözden geçirildi ve tartışıldı. Çok sayıda AK-TG-ÇG'nin, konferans düzenlemeleri, bültenler yayınlamaları ve başka profesyonel etkinlikleri gerçekleştirmeleri bağlamında oldukça aktif oldukları ortaya kondu. AK-TG-ÇG Etkinlik Formu, veriyi AK-TG-ÇG'ler arasında daha etkin ve tutarlı bir şekilde yakalamak üzere yenilendi.

> Jennifer Platt, Bşk. Yard. (Yayınlar)

Sage Uluslararası Sosyoloji Çalışmaları (SSIS) editörü Sujata Patel, Sage Yayınları ile, Hindistan'da kitaplar basılması ve bu kitapların gelişmekte olan ülkelerdeki alıcılar ve ISA üyelerine makul fiyatlarda satılması konusunda anlaştı; elbette ciltli kopyalar Batı'daki kütüphanelerde Batı fiyatları üzerinden ulaşılabilir olacak. Bu öneri içtenlikle kabul edildi.

Ulusal derneklere, *Current Socio-*

logy veya *International Sociology*'de yayınlanan makalelerden özel olarak ilgilendiklerinin (kendi gözetimlerinde yapılacak) çevirilerini, olağan izin telif ücretini ödemeksizin yayınlamalarının önerilmesi konusunda anlaşmaya varıldı. Ayrıca *Current Sociology*, bundan sonra her yıl, Sociopedia'da yer alan literatür taraması makalelerini içerecek bir ek sayı yayınlacaktır.

Dergi editörlerinin ve başkan yardımcısının, her ISA etkinliğinde, yayınlarla ilgili, bir "editörlerle tanışın" oturumu, bir makale yazımı atölyesi veya yerel editörlerle tanışma gibi bir etkinlik düzenlemeleri politikası kabul edildi. Bunlar ayrıca dergilerimizin tanıtımı için büyük konferanslara katılacak, yeni gelişmeleri takip edecek ve yeni yazarlar, hakemler ve kitap eleştirmenlerini bünyemize kazandıracaklardır.

> Raquel Sosa, Bşk. Yard. (Program)

Meslektaşlarımıza 2014 Yokohama Kongresi Program Kurulu'nun Beyrut'taki toplantısının oldukça başarılı geçtiğini bildirmekten dolayı çok memnunuz. Kongre'nin teması *Eşitsiz Bir Dünya ile Yüzleşmek: Sosyoloji için Zorluklar*. Sunumlar ve oturum düzenleyecekler için son başvuru tarihini halihazırda 15 Ocak 2013 olarak belirlemiş durumdayız. Ayrıntılar ISA web sitesinde bulunabilir: <http://www.isa-sociology.org/congress2014/>. Amaca özel ve *bütünleştirici* oturumlar ile "yazarlar eleştirmenleri tanışın" oturumları için başvuru kabul etmek istiyoruz. Biz, bunları, üyelerimizin zamanımızın toplumsal konuları üzerine olan bu aşkın uluslararası tartışmaya katılımları için olağanüstü fırsatlar olarak görüyoruz! Çok sayıda ISA üyesi profesyonel kariyerlerini yoksulluk, eşitsizlik ve adaletsizlik gibi sorulara vakfettikleri için, Yokohama Kongresi'nin hem bilgi hem de toplumsal pratiğe önemli bir katkı yapmasını bekliyoruz.

Program Kurulu, diğer taraftan, bütün katılımcıların hazır bulunması gerekmeyen ve şu konular üzerine

>>

olacak 10 oturum düzenlemeye karar verdi: Yapısal eşitsizliklerin biçimlenmeleri, güç yapıları ve eşitsizlikleri, eşitsizliklerin neden olduğu toplumsal sakatlıklar, farklı tarihsel ve kültürel geleneklerin adaleti kavrayışları, adalet ve toplumsal sistemler, eşitsizlikleri gidermek, aktörler ve deneyimler, çevresel adalet ve sürdürülebilir bir gelecek ile sosyoloji ve eşitsizlikler. Katılımcılar farklı geleneklerden ve dünyanın dört bir yanından geliyor olacaklar. Umudumuz, bu oturumlar ile birlikte Başkanlık'ın ve Yerel Organize Komiteleri'nin düzenleyecekleri oturumların, meslektaşlarımızı memnun etmesi ve dünya sosyal bilimlerinin 21. yüzyıldaki canlanışına katkı sağlamasıdır.

> Tina Uys, Bşk. Yard. (Ulusal Dernekler)

ISA'nın düzenli kolektif üyelik kriterlerini tartıştık ve berraklaştırdık. ISA prosedürlerine göre, düzenli kolektif üyeler, Ulusal Dernekler İrtibat Kurulu'nun ve Finansman ve Üyelik Kurulu'nun önerisi üzerine ve Yönetim Kurulu'nun kararı ile kabul edilmektedirler. Düzenli kolektif üyelerin durumu ISA yönetmeliklerinin 1. ve 2. maddeleri ile uyumlu olmalıdır:

- Düzenli kolektif üyeler, sosyologları, bağlı oldukları düşünce okulu, bilimsel yaklaşım veya ideolojik görüşten bağımsız biçimde temsil eden ve kar amacı gütmeyen bilimsel dernekler olmak zorundadırlar.
- Düzenli kolektif üyelerin amacı sosyolojik bilginin geliştirilmesidir. Bunların yapıları, sosyologların isteklerini dikkate alacak ve sosyolojinin özgür gelişimini güçlendirmek ve desteklemek için, konferans düzenlemek ve yayınları teşvik etmek gibi çeşitli etkinliklerle gayret gösterecek şekilde kurulmalıdır.
- Düzenli kolektif üyelerin yöneticileri, olağan bir demokratik süreç ile seçiliyor olmalıdır.

Yıllık Yönetim Kurulu toplantıları arasında alınan düzenli kolektif üye-

lik başvurularını değerlendirmek için geliştirilen yeni süreci kabul ettik. Slovenya Sosyal Bilim Derneği, 2011'in ikinci yarısında, düzenli kolektif üyelik için başvuru yaptı. Bu başvuru elektronik ortamda değerlendirildi ve kabul edildi. Uganda Sosyoloji ve Antropoloji Derneği'nin başvurusu ise toplantıda kabul edildi. ISA'nın şu anda 60 düzenli kolektif üyesi var. Ancak bunlardan bazıları üyelik ücretini ödemedikleri için, ne yazık ki, iyi statüde değiller.

Ulusal Dernekler İrtibat Kurulu'nun 2011'de Meksika'da yaptığı toplantıda kabul edilen kriterler doğrultusunda, bölgesel atölye ödenekleri Bangladeş, Bulgaristan, Mozambik ve Filipinler sosyoloji derneklerine verildi. Bangladeş ve Mozambik aynı zamanda web sitesi geliştirme için de ödenek aldı.

Ulusal Dernekler Konseyi'nin konferansına yönelik planlar da şekilleniyor. Konferans, Mayıs 2013'te, Türkiye'nin başkenti Ankara'da gerçekleşecek ve konferansın teması *Kargaşa Dönemlerinde Sosyoloji: Karşılaştırmalı Yaklaşımlar* olacak. Konferansı, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, Türk Sosyal Bilimler Derneği ve Türk Sosyoloji Derneği ortaklaşa olarak düzenliyor.

> Robert van Krieken, Bşk. Yard. (Finansman/Üyelik)

Finansman ve Üyelik Kurulu, şu an 5000'in biraz üzerinde olan bireysel üye sayısındaki süregelen artış hakkında rapor verdi. Yaşam boyu üyelik ücreti şu an 300 Avro ve kurul bunun ülke kategorileri için farklılaştırılmasını öneriyor: A kategorisi ülkeler için 300, B kategorisi ülkeler için 200 ve son olarak C kategorisi ülkeler için 100 Avro. Bu değişiklik ancak 2014 Yokohama Kongresi sırasında oylanabilir. Kurul olarak, ayrıca, üyeler için ISA web sitesi üzerinden bağış yapmanın kolaylaştırılmasını ve yeni bağışçıların nasıl bulunacağını araştırılmasını önerdik.

Üyelerin bilgisine sunulmak üzere 2010 ve 2011 finansman raporlarının özetini ve ek finansman kaynaklarına olan ihtiyaçla ilgili olarak da 2010-2014 bütçesinin ayrıntılarını sunduk. Finansal durumumuz genel olarak sağlıklı. Her ne kadar artan ISA etkinlikleri çalışanlara yapılan ödemeleri ve yönetsel giderleri oldukça artırdıysa da, Sage Yayınları'nın 2011'de yapılan pazarlık sonucu artan katkısı bu olumsuz etkiyi giderdi. *Küresel Diyalog*, *Sosyolojiyle Yolculuk* ve editörlerin yolculuk masrafları için ek ödemeler onaylandı.

> Diğer Konular

2014 Yokohama Kongresi Yerel Organize Kurulu başkanı Koichi Hasegawa'dan oldukça cesaretlendirici bir rapor aldık. Birleşmiş Milletler temsilcilerimizin (Jan Fritz, Rudolf Richter, Rosemary Barberet, and Hilde Jakobsen), Uluslararası Hukuk Sosyolojisi Derneği'nin (Ramon Flecha) ve Küresel Gelişme Ağı'nın (Emma Porio) raporlarını tartıştık. 2012'de Taipei'de düzenlenecek olan Doktora Laboratuvarı hakkındaki gelişmeler konusunda Chin-Chun Yi'yi dinledik. Avrupa Birliği'nde toplumsal bilim araştırmasının önemini savunan ve Yönetim Kurulu'nca yazılan kolektif bir mektup imzalandı.

Toplantılarımız, her taşın altına elini sokarak Beyrut'taki buluşmayı eğlenceli ve ilginç hale getiren ev sahiplerine, özellikle de BAÜ'den Sari Hanafı, Oubada Kassar ve Chebib Diab'a, ve ISA geleceğe adım atarken zorlu toplantımızı bir kez daha organize eden yorulmak bilmez ISA Sekreterliği ekibine sunduğumuz teşekkür notu ile sona erdi. ■

> Tezinizi Tartışırken Güney Afrika'yı Keşfetmek

Tina Uys

Johannesburg Üniversitesi, Güney Afrika

ISA Ulusal Derneklerden Sorumlu Başkan Yardımcısı, 2010-2014

| ISA Doktora Laboratuvarından öğrenciler Soweto gezisinde.

ISA'nın 10. Doktora Laboratuvarı, 8-11 Kasım 2011 tarihlerinde, Güney Afrika'da, Vereeniging yakınlarında bulunan Vaaldam'daki Johannesburg Üniversitesi Adası'nda gerçekleşmiştir. Katılan 12 öğrenci, Çin, İran, Avrupa, ABD, Meksika ve Brezilya gibi uzak yerlerden ve 50 aday arasından seçilmiştir. Onlara, iki Güney Afrikalı öğrenci de katılmıştır. Danışmanların gurubu da çeşitlilik arz etmiştir: ABD'den Jan Marie Fritz, Tayvan'dan Chin Chun Yu ve Japonya'dan Yoshimichi Sato. Etkinliğin bu yılki teması, Toplumsal Dışlanma, Vatandaşlık ve Toplumsal Sermaye olarak belirlenmiştir.

Etkinlikler, bilim adamlarının 4 milyon yıl öncesine ait çok sayıda insansı ve başka hayvan fosilleri keşfettikleri ve bir Dünya Mirası Sitesi olan Sterkfontein

Mağaraları'na yapılan ziyaret ve "öğrencilerin Afrika'ya geri dönüşlerinin" bu ziyaret sırasındaki kutlaması ile başlamıştır. Bu fosillerin en ünlüleri ve önemlileri, 2.1 milyon yaşındaki bir Australopithecus kafatası olan "Bayan Ples" (Mrs. Ples) ve 3 milyon yaşında ve neredeyse bütün haldeki bir Australopithecus iskeleti olan "Küçük Ayak" (Little Foot) fosilleridir. Ziyaret sonrasında, öğrenciler ve öğretim üyeleri, önce minibüs ve sonra da bot ile adaya geri dönmüşlerdir.

Doktora laboratuvarının kendisi, doktora öğrencileri ve öğretim üyelerinin çalışmalarını sundukları gündüz oturumları ile 4 gün sürmüştür. Bu, çok-kültürlü izleyen kitlesi içten ve güçlü bir şekilde katılım gösterdiği için, oldukça canlı tartışmalar yapılmasını olanaklı kılmıştır. Ilık yaz akşamlarındaki etkinlikler arasında, herkesin diğerlerini daha yakından tanınması için ortam sağlayan oyun saati ve adanın etrafındaki bir tekne turu sayılabilir. Adadaki etkinlikler, *braai* adı verilen geleneksel Güney Afrika barbeküsü ve kamp ateşi ile sonlanmıştır. Öğrenciler ve öğretim üyeleri, Cumartesi gününü, Soweto'ya düzenlenen turda yakın Güney Afrika tarihi ile tanışarak ve tipik bir *shebeen* öğle yemeğini tadararak geçirmişlerdir. Laboratuvar, Cumartesi akşamı, Johannesburg'daki Melville Koppies Doğa Parkı'nın harika manzarasına sahip olan View Hotel'deki veda yemeği ile sona ermiştir.

Sonlandırırken, yerel misafirperverliğin ve finansmanın çoğunu karşılayan Beşeri Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Rory Ryan'a teşekkür etmek isterim. Bu doktora laboratuvarına katılanların, adadaki ve Johannesburg'daki ziyaretlerini her zaman çok hoş biçimde anacaklarına eminim. ■

> Sosyolojiyle Yolculuk

Laleh Behbehanian
California Üniversitesi, Berkeley, ABD

“Sosyolojiyle Yolculuk” programına Laleh Behbehanian ev sahipliği yapmıştır. Küresel Diyalog, kendisinin, ISA Yönetim Kurulu üyeleriyle yaptığı görüşmelerden öğrendiklerini değerlendirmesini istemiştir.

Sosyolojiyle Yolculuk, Uluslararası Sosyoloji Derneği (ISA) Yönetim Kurulu üyeleri ile yapılan görüşmeler serisidir. Dünyanın farklı yerlerinde bulunan yönetim kurulu üyeleriyle Skype üzerinden yapılan görüşmeler, bu bilim insanlarının sosyolojiyle olan kişisel yolculuklarına kısa bir bakış olanağı sağlamaktadır. Görüşmeler, iki temel soruyu cevaplamaya odaklanmaktadır: *sosyolojinin içine nasıl girdikleri ve karşılaştıkları engellerin neler oldukları*. Tüm görüşmelere ISA web sitesinde bulunan <http://www.isa-sociology.org/journeys-through-sociology/> sayfasından ulaşılabilir.

Görüşmeler, kişisel düzeyde heyecan verici özellikleri barındırırken, bütünde ise zaman ve mekan boyunca sosyologlar tarafından paylaşılan pek çok tecrübenin altı çizilmiştir. Görüşmeler, en temelde, sosyal dünya hakkında derin bir merak duygusunu işaret etmektedir. Yoshimichi Sato, sosyolojinin içine girmesini “sosyal bulmacalardan”

anlam çıkarma yolu olarak tartışırken, Jennifer Platt farklı kategorilerdeki ampirik veriyle çalışmanın heyecanını anlatmıştır. Bu bilim insanlarının çoğu için, sosyolojik merak seyahat veya göç deneyimleriyle ateşlenmiştir. Michael Burawoy’ın sosyolojik hayalgücü ABD, Hindistan ve Zambiya’ya seyahatleriyle beslenirken, Habibul Khonder’in Bangladeş’ten Kanada, Singapur ve Birleşik Arap Emirlikleri’ne göçten edindiği tecrübeler, onun bakış açısını karşılaştırmalı araştırmalarla bütünleşen bir “göçebe sosyolog” olarak şekillendirmiştir. Tom Dwyer, Yeni Zelanda’da İrlandalı göçmen bir ailede yetişirken ve gençliği boyunca da seyahatlerde edindiği “yabancılaşmaya” ilişkin erken tecrübelerini ve bu yabancılaşmanın dünya hakkında onu sosyolojik düşünmeye nasıl yönelttiğini tartışmaktadır. Vineeta Sinha, sosyoloji profesörleri tarafından ona aşılana “rahatsızlık” duygusunu ve bunun kendisine dünyayı yorumlarken heyecan verici yeni olanaklar sunduğunu anlatırken benzer bir temaya odaklanmaktadır.

Bu bilim insanlarının çoğunun disiplinin içine başlangıçta onları etkileyen hocaları tarafından çekilmiş olmaları ve onların da bu etkiyi kendi öğrencilerinde bırakmaya çalışması sürpriz değildir. Tina Uys, kendi hocalarının onun üzerinde bıraktığı etkiyi yeniden ortaya koymakta ve Güney Afrika’daki öğrencilerin şu anda karşılaştıkları sorunları anlama ve ortaya koymada sosyolojiden nasıl faydalandığını anlatmaktadır. Yine Güney Afrika’dan Simon Mapadimeng, Apartheid karşıtı mücadelenin içersinde bulunan profesörleri tarafından disipline tanıtılmıştır ve bu, onun siyahi Güney Afrikalı sosyologlar nesli yetiştirmedeye olan bağlılığının bir nedenidir.

Görüşmelerde yinelenerek ortaya çıkan bir başka tema da, sosyal değişimin anlamı olarak sosyolojiyi takip etme arzusu ve sosyolojinin gücünün neredeyse tüm güncel tartışmaların sosyal, politik ve ekonomik konular ile ilişkili olmasıdır. Jaime Jimenez 1958’de Meksika’da, bir üniversite öğrencisi olarak, ulusun sorunlarını

çözebilme sözünü tutmanın onu sosyo-ekonomik problemler konusunda niceliksel araştırmalar yapmaya ittiğini hatırlamaktadır. Dilek Cindoğlu, 1970lerin sonunda Türkiye'deki politik huzursuzluğun onu sosyolojiye sevk ettiğini anlatmıştır: "Ben Türkiye'de neler olup bittiğini anlamak istiyordum. Halen de öyle!"

Bu görüşmelerin çoğu, bilim insanlarını sosyoloji yoluna iten biyografi ve tarihin kesişiminden heyecan verici konular ortaya çıkartmıştır. Ishwar Modi Hindistan'da bağımsızlıktan sonraki dönem ve sosyal bilimcilerin dikkatinin yeniden inşa ve kalkınmaya dönüşü hakkında konuşmaktadır. Chin-Chun Yi 1970ler'in Tayvan'ındaki dramatik sosyal dönüşüm nedeniyle sosyolojiye girdiğini belirtirken, Emma Porio'nun sosyolojiyle yolculuğu sıkı yönetim altındaki Filipinler'deki hızlı sosyal değişimleri anlama isteğiyle beslenmiştir. Elena Zdravomyslova, babası ve meslektaşlarının Sovyet sosyolojisini başlatanlar olarak büyüleyici bir etki yarattıklarını düşünmektedir ve 1970'lerin sonunda disiplinle ilgili hayal kırıklığı yaşanmış ve sosyoloji bir kez daha Perestroika tarafından yaratılan açılımlarla gelişmeye başlamıştır.

Görüşmeler, dünyanın her tarafından sosyologların karşılaştıkları sorunlara bir bakış da sağlamaktadır. Bu sorunların bazıları toplumsal cinsiyet, etnisite veya milliyet ile ortaya çıkan zorluklarken, diğerleri daha çok evrensel olarak paylaşılanlardır. Küresel

Güney'deki bir çok bilim insanı sosyolojik teoriyi geleneksel Avrupa Merkezîyetçi sınırlarının ötesine taşıma konusundaki mücadelenin ve sosyolojik bilginin (dil, dergiler ve yayınlar, araştırma öncelikleri vs.) üretimindeki küresel eşitsizlikler üzerinde durmuşlardır. Bu bilim insanlarının çoğu, hem yerel köklere sahip hem de küresel olanla ilgili araştırmaları üstlenmenin getirdiği zorluklarla mücadele etmektedirler.

“biyografi ve tarihin kesişiminden heyecan verici konular”

Sari Hanafi, ikna edici biçimde bu gerilimin yayınlara ilişkili olduğunu, bunu “küresel olarak yayın yapmak ve yerel olarak yok olmak” “yerel olarak yayın yapmak ve küresel olarak yok olmak” arasındaki seçim olarak ortaya koymaktadır.

Görüşmeler boyunca disiplinsel sınırların kısıtlılıklarıyla ilişkili olanları da içeren ve daha çok evrensel olarak yüzeye çıkan sorunlar mevcuttur. Raquel Sosa, disiplinler arası araştırmaları geliştirmek için harcadığı çabayı ve Latin Amerika içindeki dayanışmayı ve “sosyal gerçekliğin farklı açıklamalarını aramanın” önemini tanımlamaktadır. Robert van Krieken sosyolojinin disiplinler arası düşüncüyü teşvik etmede liderlik rolünü oynayabileceğini iddia etmiş ve

kendisinin alana her zaman diğer bilgi türleriyle bütünleşme ve onların üzerinden hareket etme olanağı sağladığı için eğildiğini belirtmiştir. Görüşmelerin çoğu, sosyologların farklı rollerini (ders verme, araştırma, yönetim, aktivizm vs.) dengelemedeki sorunları ve sosyolojik araştırmaların farklı uğrakları arasındaki anlaşmalar (profesyonel, eleştirel, politik ve halk) üzerine de odaklanmaktadır. Margaret Abraham, ABD'de yaşayan Güney Afrika topluluklarındaki aile içi şiddet konusunda keskin araştırmalarının, ders verme deneyiminin ve aktivizminin tartışılması yoluyla dengeli bir anlaşma sağlanabileceğini düşünmektedir.

Bu görüşmeler, sosyolojinin dünyanın farklı yerlerinde ve farklı nesillerinde ortaya çıkan farklı cazibelerini ortaya koymuş ve ISA yöneticilerinin ne kadar enteresan ve eğlenceli olduklarını göstermiştir. Eğer benden şüphelenirseniz, her görüşmenin sonunda katılımcıların eğer sosyolog olmasaydınız ne olurdu sorusuna verdikleri cevaplara bakabilirsiniz; aralarında avukatlar, doktorlar, gazeteciler ve mimarların yanı sıra, dansözler, balerinler, bar sahipleri, marangozlar veya “Karıştırmak” adlı bir mutfak programının sunucusu olmak isteyecekler vardır. Derneğimize hizmet eden böyle farklı ve insancıl bir gruba sahip olduğumuz için gerçekten de şanslıyız. ■

>Arap İsyanları

Sosyolojik Bakış Açıları ve Coğrafi Karşılaştırmalar

Amina Arabi ve Julian Jürgenmeyer
Friedrich-Ebert-Stiftung, Lübnan

Kahire'deki Mohamed Mahmoud Sokağı'nın Devrimci Sanatı. Fotoğraf: Mona Abaza.

Arap dünyasındaki popüler isyanların kaderi belirsizdir. Ancak, açıktır ki, bölgenin politik manzarası, halihazırda, sömürge döneminin resmi sonlanışından bu yana hiç görülmemiş bir ölçüde değişmiştir ve görünüşte kestirip atılamaz olan özcü "Arap Ayrıcalıklığı" düşüncesi sonunda gözden düşmüştür. 20 ve 21 Mart 2012 tarihlerinde Beyrut Amerikan Üniversitesi'nde düzenlenen bir konferans, Arap dünyasından ve Hindistan, Latin Amerika ve Kuzey Amerika ile Avrupa ve Afrika'dan akademisyenleri, isyanlar ve devrimler ile ilgili farklı konuları tartışmak üzere bir araya getirmiştir. Konferans, özellikle, sıklıkla göz

ardı edilen sosyolojik bakış açılarını öne çıkarmayı ve isyanların gelecekteki gezintileri üzerine, tarihsel, ülkelerarası ve kıtalararası karşılaştırmalardan hareketle çeşitli senaryolar geliştirmeyi hedeflemiştir.

Urbana-Champaign'de bulunan Illinois Üniversitesi'nden Markus Schulz, Wall Street'i İşgal Et hareketi ile ilgili olan sunumunda, toplumsal hareketlerle ilgili teorik araştırmayı genişletmek suretiyle, böylesi bir karşılaştırmalı bakış açısı ortaya koymuştur. Arap isyanları ile İşgal Et hareketi arasında, bunların diyalojikleri ve lidersiz doğaları gibi pek çok ilgi çekici paralellik ortaya çıkmıştır ve Pittsburgh Üniversitesi'nden Mohamed Bamyeh, Arap isyanlarının lidersizliklerinin kökenini, eskiden

kalma bir anarşist etik geleneğine dayandırmıştır. Ona göre, Arap dünyasındaki bu popüler hareketler, otoriterliğe karşı oldukça şüpheli olan ve sadece basitçe temsil edici olarak değil ve fakat gerçekten yönetecek insanların başa geçmesinin çabası içinde olan bir tarihsel hafızanın dışavurumu olarak görülebilir.

İsyanların ortaya çıkışında gerçek demokrasiye duyulan özlemin rolü sıkça tartışma konusu olmuştur. Katılımcılar ekonomik zorlukların öncelikli önemi konusunda uzlaşsalar da, tamamen materyalist yorumlamaları, Arap toplumlarının içinde oldukları derin dönüşümü açıklamaya uygun olmadıkları ve indirgemeci oldukları nedeniyle reddetmişlerdir. Lund Üniversitesi'nden Abdulhadi Khalaf tara-

findan çözümlenen Bahreyn vakası, Kral'ın "ekmek ve sirk" politikasına karşı protestoda bulunan ve "teba değil, vatandaş" olmayı talep eden kahramanlar ile, gerçek bir *politik* başkaldırı örneğidir. Beyrut Amerikan Üniversitesi'nden Sari Hanafi, isyanlar öncesinde yeni bir tür politik özelliğin ortaya çıktığını ve bunun, sözde neoliberal bireysellikliğin tam aksine, kolektif birimlerden özgürleşme düşüncesini yayarken aktörleri toplumsal bağları üzerinden eylemde bulunmaya ve, gerektiğinde, sadece bu bağları değil ve fakat kolektif birimleri de değiştirmeye teşvik ettiğini ortaya koymuştur. Hanafi'ye göre, bu "düşünümsel bireycilik", mezhepsel ve etnik ayrılıkları aşma ve "yeni bir vatanperverlik"e yol açma gücüne sahiptir. Sonraki tartışmaların gösterdiği üzere, düşünümelliğin sözde en güçlü olduğu yerler olan Tunus ve Mısır'da bile devrim sonrası dönemin seçmen davranışı büyük ölçüde etnik ve mezhepsel bağlılık ile belirlendiği için, bunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceği belirsizdir.

Latin Amerika hakkında, Ulusal Bağımsız Meksika Üniversitesi'nden Raquel Sosa Elízaga ve Caracas'taki Venezüela Merkezi Üniversitesi'nden Edgardo Lander, basit bir rejim değişikliğinden toplumsal bir devrime ihtiyaç olduğunu bir kez daha vurgulamışlardır. Pek çok Latin Amerika ülkesinde, (sosyal) demokrasiye olan "üzerine görüşülmüş geçişler"den sonra kalıcılık arz etmiş sömürü ve baskı yapılarının ortadan kaldırılması, ancak bu şekilde mümkündür. Johannesburg Üniversitesi'nden Tina Uys, özünde muhafazakar olduğunu iddia ettiği "üzerine görüşülmüş devrim"i, Güney Afrika özelinde, benzer bir eleştirisini geliştirmiştir.

Latin Amerika'da görüldüğü üzere, silahlı kuvvetler rejim değişikliğinin anahtar aktörlerinden biri olarak görülmek durumundadır. Beyrut'taki Carnegie Orta Doğu Merkezi'nden Yezid Sayigh, Arap dünyasındaki otokratik gücün yapılanmasında orduların oynadığı hayati rolün sonucu

olarak ortaya çıkan ve neredeyse tüm toplumsal düzlemlerde var olan derinlemesine etkiye dikkat çekmektedir. Sivil-asker ilişkilerinin yeniden yapılandırılması, bu bakımdan, devrim sonrası dönemin hükümetlerinin en acil ve en riskli işlerinin başında gelmektedir: Sayigh'e göre, uzun zaman önce kurulmuş olan toplumsal ilişkilerin kaçınılmaz olarak sarsılacak olması, askeri gücün toplumsal olarak sınırlandırılmasının önündeki ciddi bir engeldir. Kahire'deki Amerikan Üniversitesi'nden Mona Abaza, "Devrim Sonrası Üzerine Düşünceler" adlı çalışmada, kamusal düzlemin, devrim savaşıyla ilgili ordu arasında gerçekleşen çatışmalardaki rolünden hareketle, Mısır ordusunun demokratik kontrol altına girmekten çok uzakta ve kendi başına bir güç olarak yükselmek amacıyla olduğunu tartışmıştır.

Türkiye'deki sivil-asker ilişkileri sıklıkla Arap dünyası için bir olası model olarak öne sürülmektedir. Bilkent Üniversitesi'nden Dilek Cindoğlu, Türk demokrasinin bazı zayıf yönlerine ve özellikle "toplumsalcinsiyetçi bakımdan kör olan demokratikleşme"ye dikkat çekerek, bu modelin geçerliliğini sorgulamaktadır. Katar Üniversitesi'nden Fatima Kubaissi ve Cincinnati Üniversitesi'nden Jan Marie Fritz, kadınların geçiş süreçlerindeki rolüne dikkat çekmiştir ve Fritz, politik değişim uğraklarının özündeki temel durumsallığın, toplumsal dönüşüm ve kadınların güçlenmesi için bir "fırsat penceresi" olmasına vurgu yapmıştır.

Demokratik değişimi ileriye götürmek için kimin güçlendirilmesi gerektiği sorusuyla ilgili olarak, Katar Üniversitesi'nden Justin Gengler, yurttaşlık bağlarının demokratik değerleri daha yüksek derecede benimsemeye yol açtığı yönündeki geleneksel akla meydan okumuştur. Gengler, *World Values Survey* verilerine dayanarak, sivil toplumun, en azından Katar'da, demokratikleşmeyi değil adam kayırma yapılarına ulaşımı desteklediği yönündeki tartışmalı hipotezi öne koymuştur. Cambridge Üniversitesi'nden Göran Therborn,

Gengler'in argümanını genişletmiş ve sivil toplumun, demokratik toplumlarda bile, öncelikle ve en güçlü biçimde, gerçek demokratik değerlerin değil, özel ilişkilerin düzlemi olduğunu iddia etmiştir.

Kapanış konuşmasında, Berkeley'deki California Üniversitesi'nden Michael Burawoy, isyanlarla ilgili sistematik karşılaştırmalı bakış açısıyla ufuk açan "dahiane başarısı" için organizatör Hanafi'ye teşekkür etmiştir. Bu konferans, farklı ülkelerin ve bölgelerin demokratikleşme deneyimleriyle ilgili bir sentez ortaya çıkmamış olsa da, gerçek anlamda karşılaştırmalı bir yaklaşıma doğru oldukça önemli bir adım olmuştur. Tartışma ve sunumların çoğu, devrimler ve demokratikleşme ile ilgili ampirik bilgimizi sistematikleştirmek yerine detaylı ve fakat izole vaka çalışmaları olarak, daha çok bölge ve ülkelerin özgüllükleri ile ilgiliyken, sadece birkaç katılımcı, Arap isyanları için başka yerlerdeki deneyimlerden nasıl dersler çıkarılabilir sorusuyla öncelikli olarak ilgilenmişlerdir. Bu bakımdan, rejim değişikliklerinin karşılaştırmalı çözümlemesi için, basit nedensel iddialar getirme tuzağına düşmeyen daha genel bir çerçeve geliştirilmeyi beklemektedir. Arap isyanlarının tanımlayıcı anidenliklerinin (yarı-)deterministik modellerle anlaşılamayacağı ve, Göran Therborn'un dediği gibi, "insan eyleminin öngörülemezliği"ne de bağlanması gerektiği unutulmamalıdır. İlgili olarak, *Al-Safeer* gazetesinden Nahla Chahal, konuşmasında, politik değişim yanlılarının, kuramsal düşüncelerini devrimci pratiğe dönüştürmeleri ve gerçek anlamda *tarihsel* olan bu uğraktan fırsat yaratmaları gerektiğini hatırlatmıştır. ■

> Tek Sosyoloji ya da Birçok Sosyolojiler?

Leh Dilinde bir Diyalog

Mikołaj Mierzejewski, Karolina Mikołajewska ve Jakub Rozenbaum
Halk Sosyolojisi Laboratuvarı, Varşova Üniversitesi, Polonya¹

Sosyolojinin Geleceği konusunda Varşova'da düzenlenen bir Küresel Diyalog sempozyumu.

Küresel Diyalog'un 2. cildinin 2. sayısı, eşitsiz bir dünyada sosyolojinin durumu üzerine olan canlı tartışması ile, Leh dilinde yayınlanan ilk sayı idi. Halk Sosyolojisi Laboratuvarı'nda bir arada çalışan bölgesel editörlerin takımı, küresel tartışmayı yerel bir bağlama taşımaya karar verdi. Piotr Sztompka'nın ve karşıtlarının dikkat çektiikleri sorunlara ayırdığımız ve Polonyalıların bakış açısını yansıtan bir seminer düzenledik.

Toplantı 19 Ocak 2012'de gerçekleşti ve öğrenciler, doktor adayları ve Üniversite'nin çeşitli fakültelerinden ve başka okullardan akademisyenler katılım sağladılar. Seminerdeki herkes görüşünü ifade etme özgürlüğüne sahipti, ancak

tartışmayı başlatmak üzere üç konuk konuşmacı davet edildi. Prof. Anna Giza-Poleszczuk, aile ve sosyoloji ilişkileri sosyolojisi alanında iyi tanınan bir uzmandır ve Polonya STK'larında da aktiftir. Prof. Antoni Sulek Polonya Sosyoloji Derneği'nin eski başkanıdır ve yöntem bilim, kamuoyu kuramları ve Polonya sosyolojisi tarihi üzerine uzmanlaşmıştır. Dr. Izabela Wagner'in ana çalışma alanı, bilim insanlarının ve müzisyenlerin profesyonel kariyerleridir. Kendisi, Fransa, Polonya ve ABD'de, Paris'te bulunan EHESS ve Harvard Üniversitesi ile işbirliği yapmak suretiyle, araştırmalar gerçekleştirmiştir.

Seminerdeki tartışma, sosyolojideki çatışmalardan 2011'de hayata geçirilen Polonya bilim ve yüksek öğrenim reformuna kadar

uzanan geniş bir konu yelpazesini kapsadı. Ana olarak, ancak, evrensel bir sosyolojinin olası (ya da arzulanır) olup olmadığını veya yerel sorunlarla ilgilenen "yerel sosyolojiler" in gelişimini destekleyip desteklemeyeceğimiz sorusunu ele almaya çalıştık. Başka deyişle, yanıtlanmaya çalışılan soru, seminerin adındaki gibi, *Tek Sosyoloji ya da Birçok Sosyolojiler?* sorusuydu.

Dr. Izabela Wagner sosyologlar arasındaki eşitsizliklerin ve bölümlenmelerin farklı boyutlarını göstererek başladı. Sadece Kuzey ve Güney, Doğu ve Batı ve Elit ve Elit Olmayan arasında değil ve fakat kuramcılar ve saha çalışmasından başlayıp kurama doğru ilerleyen "etnografiler" arasında da çatışma vardır. Dr. Wagner'e göre, görüşleri

>>

büyük ölçüde akademik kariyerlerini ve toplumsal arkaplanlarını yansıtan Piotr Sztompka ve Michael Burawoy, bu iki tarafın örnek isimleridir. Dr. Wagner sosyolojideki durumu, bilim insanlarının, yapay laboratuvar koşullarında, ana olarak yapay olgular ortaya çıkaran *in vitro* (cam içinde) yöntemini kullanarak çalıştıkları moleküler biyolojideki durumla karşılaştırdı. Bu bakımdan, *in vivo* (canlı içinde) yöntemine dikkat çekilmiş oldu. Her ne kadar *in vivo* yöntemle çalışmak daha maliyetli olsa da ve deneylerin %95'i başarısızlıkla sonuçlansa da, bu yöntem ampirik gerçeklikle uyumlu olan bilgi ve kuram ortaya çıkarmaktadır. *In vitro*, sosyolojideki kuramsal yaklaşıma benzerken, *in vivo*, önsel olarak daha az sayıda hipotez kurulduğu ve kuramlar saha çalışmalarına dayandıkları için etnografiye yakındır. Dr. Wagner, sosyolojide de biyolojideki benzer bir dönüşüm olması umudunu ortaya koydu.

Prof. Antoni Sułek, sosyolojiyi “toplumun bilimi” olarak değil de “toplum hakkında konuşan bilim” olarak tanımlayarak, sorumuza yeni bir yaklaşım getirdi. Sosyolojik araştırmalarımızda kullandığımız *dillerin* ve *toplumlarımızın* çeşitliliğinin tartışılabilceğini iddia etti. İkincisi, yani toplumların ne kadar derinlikli biçimde farklılaştıkları, muhtemelen çözümsüz bir kuramsal sorundur. Aksine, eğer kullandığımız sosyolojik dili düşünürsek, evrensel-tikel karşıtlığının beyhude bir ikilem olduğunu görebiliriz. Prof. Sułek, iki paralel “sosyolojik çember”in olduğunu söyledi. Birisi, bütünüyle akademik olan ve sosyologların birbirleriyle konuştukları çemberdir. Burada İngilizce yayın yapmak sadece kabul edilebilir değildir ve fakat arzu da edilir: “Sosyologlar dünyayla konuşurlar ve dünyayla dünya dillerinde konuşurlar.” Amaç, yerel deneyimleri sosyolojik kuramın bir dilinde ve bağlamsal referanslar olmaksızın paylaşmaktır. Ancak, sosyologların kendi toplumlarına konuştukları ikinci bir çember vardır. Sosyolojinin anahtar rolü de bu çemberde

gizlidir. Prof. Sułek’e göre bunu anlamamanın en iyi yolu, sadece bilim insanlarının değil ve fakat kitlenin de okuması için yazılan metinler olarak, “sosyolojik nesir”dir. Bu, ancak, bilim insanından çok ünlülere benzeyen “medya sosyologları”nın rolü ile karıştırılmamalıdır.

Prof. Anna Giza-Poleszczuk da farklı sosyoloji vizyonları sundu. Kendisi, evrensel bir sosyoloji ararken aklımızda tutmamız gereken üç soru sordu: Birincisi; acaba herkes evrensel bilgi için kendisinin sahip olduğu vizyonu sunmak fırsatına sahip midir? Acaba sosyolojiyi tekelleştiren “zorbalar”dan korunmamızı sağlayacak mekanizmalar var mıdır? İkincisi; sosyolojik ajandayı kim belirler? “Bilginin ortak havuzu” içindeki hangi problemlerin önemli olduğuna kim karar verir? Üçüncüsü; her zaman aynı şeyler hakkında konuştuğumuzdan emin miyiz? Toplumlar arasındaki farklılıklar, sadece toplumların evrensel mantıktaki “dışavurumları” düzeyinde ortaya çıkmazlar. Dünyayı nasıl gördüğümüzün belirlenmesinde kuramlar da rol oynamaktadır. Gerçekten de, serbest piyasanın olmadığı bir ülkeye uygulanacak neoklasik iktisatta olduğu gibi, bazı kuramlar basitçe yetersizdir.

Prof. Anna Giza-Poleszczuk, halk sosyolojisi bağlamında, Polonya’daki yeni yüksek öğrenim reformu hakkındaki tartışmaya da temas etti.² İzleyen tartışmada, Halk Sosyolojisi Laboratuvarı danışmanı Dr. Maciej Gdula, reformun Polonya akademik hayatı üzerinde önemli etkileri olacağını kaydetti. Reform, öğretim yapmak ya da parçası olunan toplumun sorunlarına yönelik akademik olmayan etkinliklerde bulunmak yerine, ISI tarafından tanınan dergilerde yayınlanacak makaleleri ağırlıklı olarak ödüllendirdiği için, Leh akademisyenlerini Amerikanlaştırmaya çalışmaktadır. Halk sosyolojisi, hepsi bir tarafa, uluslararası yayın sisteminin saygısını kazanmak amacıyla değildir; amaçlanan yerel bağlamlarda çeşitli toplumsal aktörler ile olan bağların kurulmasıdır.

Akademik bağımlılık ve sosyoloji üzerindeki eleştirel düşünceler, Polonya’daki akademik kurumların durumunun çalışılmasında, başka bir faydalı analitik çerçeve sağlamaktadır. Ancak, seminerimiz, başlıktaki soruya tartışmayı sonlandırır bir yanıt geliştiremedi. Bunun nedeni, Jeffrey C. Alexander’ın *Küresel Diyalog*’un 2. cilt 3. sayısındaki yazısında da belirttiği gibi, evrenselci ve tikelci yaklaşımlar arasındaki çatışmanın, bir kez ve sonuna dek ortadan kaldırılamayacak olması ve farklı bağlamlar için periyodik olarak tartışılması gerekliliğidir. Ancak, Prof. Sułek’in kapanış cümlelerinde önerdiğini sunduğu bir ortak zemin bulmayı deneyebiliriz: Prof. Sułek, en önemli şeyin *iyi* sosyoloji yapmak olduğunu söyledi. Nasılsa akademik *mükemmellikte* kendi standartlarımızı belirlemekte özgürüz. Önemli olan, bu standartlara uymaktan başka bir şey değil.

Sonuç çok önemliydi: Sosyoloji “iyi bilim” olarak tanımlananın tekil bir versiyonuna endekslenmek zorunda değildir. Ancak, halk sosyolojisinin yolunu çizebilesek ve yerel sorunlara yönelen “yerel sosyolojiler” geliştiresek bile, işimizi bilim olarak değerlendirmekte kullanılacak kriterleri geliştirmek ve uygulamak zorundayız.

1 Kolo Naukowe Socjologii Publicznej (Halk Sosyolojisi Laboratuvarı) Varşova Üniversitesi Sosyoloji Enstitüsü’nde kurulan bir akademik öğrenci organizasyonudur. İletişim için lütfen public.sociology.kn@uw.edu.pl adresine yazınız ya da <http://www.facebook.com/socjologiapubliczna> sayfasını ziyaret ediniz.

2 Polonya’daki reform hakkında daha fazlası için, Izabela Wagner ve Anna Szolucha’nın ISA blogundaki makalelerine bakınız: <http://www.isa-sociology.org/universities-in-crisis/>

> Bir Grup Çocuk Onlar biziz işte!

Reyhaneh Javadi
Tahran Üniversitesi, İran

Japonya takımının *Küresel Diyalog* macerasına girişinin (KD2.3) çevirisi sırasında, ben dereceler ve araştırma alanlarını okurken (Paulista takımını hatırlayarak) bütün düşündüğüm “Tanrım! Bütün bu doktoralılar ve profesörler arasında ne yapıyoruz? Biz bir grup çocuğuz!”

Bu gerçekten de kim olduğumuz! Daha iyi çalışma koşulları hak ettiğine inanan ve bunu düşünen ilgili (oldukça) genç bir sosyologlar grubu. Organize olduk ve kendimizi Tahran Üniversitesi Sosyoloji Öğrencileri Derneği'ne dönüştürdük. Biz formel eğitimdeki eksikliklerin ne ler olduğunu anlamayı deniyor ve alternatifler yaratmaya çalışıyoruz. Yönetim kurulumuz üniversitemizdeki sosyoloji öğrencilerinin oylarıyla seçiliyor. Görevde kalma süreleri ise bir akademik yıl.

Geçen yıl, derneğimiz birkaç yıllık etkinsizliğin ardından, aktif hale geçti. Geçen yılki yönetim kurulumuz, Saghar Bozorgi, Najmeh Taheri, Elahe Noori, Mitra Daneshvar, Faezeh Khajezade, Somaieh Rostampour ve Reyhaneh Javadi'den oluşuyordu. Şimdiki takım, çalışmalarına birkaç ay önce başladı. Yönetimde mezun olanların yerini alan yeni yüzler de var: Nastaran Mahmoudzadeh, Tara Asgari Laleh ve Zahra Babaei. Tüm yönetim kurulu lisans öğrencilerinden

oluşuyor, sadece iki tane MA öğrencisi istisna. Ve hepimiz kadınız.

Derneğimiz öncelikli olarak klasik ve modern sosyologların çalışmalarını okuyan çalışma grupları oluşturdu; İran'da din sosyolojisi çalışmaları organize etmek; sosyal fotoğrafçılık sergisi açmak ve Michael Burawoy'ın (Halk Sosyolojisi) ve Jennifer Platt'ın (Sosyoloji Tarihi) konuşma içeriklerinden faydalanmak üzerine odaklandı. Son olarak ve fakat aynı derecede önemli olmak üzere, *Sareh* (saf) adında ve her sayısında iki bölümü olan bir sosyoloji öğrencileri dergisi çıkartıyoruz. Birinci bölüm, fakültemizdeki sosyoloji eğitiminin durumuna yönelik bir eleştiriden; ikinci bölüm ise bir sosyologun kitabından veya makalesinden yapılan bir çeviri sunuyor.

Küresel Diyalog'un çevirisini yapmak derneğimizin görevlerinden bir tanesi. Diğer takımlardan farklı olarak biz çevirmenlerimizi seçerken işbirliğine dönük bir yol seçiyoruz. Aslında, bu etkinlik coşkimuzu arttırmak için muhteşem bir yol. Her sayı için fakültemizde bir duyuru yapıyoruz ve ilgilenen öğrencilerden bir sayfa örnek metin çevirmelerini istiyoruz. Her sayı için en iyiler arasından dört çevirmen seçiyoruz. İşte, şu anki çeviri takımının kısa bir tanıtımı:

Reyhaneh Javadi Tahran Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi. Lisans derecesini de Tahran Üniversitesi sosyoloji bölümünden almıştır. Çalışma alanı; İran'da 19. ve 20. yüzyıl reformları üzerine odaklanan tarih sosyolojisi.

Jalal Karimian Shahid Beheshti Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde (SBU) yüksek lisans öğrencisidir. Lisans derecesi Tahran Üniversitesi sosyal bilimler alanında tamamlamıştır. Var oluşsal felsefe ve din fenomenolojisi alanlarında çalışmaktadır.

Shahradd Shahvand Tahran Üniversitesi Uluslararası İlişkiler yüksek lisans mezunu olup lisans derecesini Pers Körfezi Üniversitesi (PGU) Kimya Mühendisliği Bölümü'nden almıştır. Şu anda Doğu Asya özellikle Pakistan'da din, kültür ve siyaset üzerine odaklanmaktadır.

Saghar Bozorgi Tahran Üniversitesi'nde sosyoloji bölümü lisans öğrencisidir. Araştırma alanları modern İran üzerine odaklanan tarihsel sosyolojidir.

Najmeh Taheri Tahrân
Üniversitesi'nde sosyoloji bölümü
lisans öğrencisidir.

Tara Asgari Laleh Tahrân
Üniversitesi'nde sosyoloji bölümü
lisans öğrencisidir.

Fatemeh Moghaddasi Allameh
Tabataba'i Üniversitesi (ATU) Sosyolo-
ji Bölümü yüksek lisans öğrencisidir.
Lisans derecesini Tahrân Üniversitesi
sosyoloji bölümünden almıştır. Temel
ilgi alanları; eğitim sosyolojisi, halk
sosyolojisi, İran'da halk sosyolojisinin
tarihi, eğitimin sistemine halk sos-
yolojisinin yerleşmesidir.

Zeinab Nesar Tahrân Üniversitesi'nde
sosyoloji bölümü yüksek lisans
öğrencisidir. Lisans derecesini Tahrân
Üniversitesi'nden almıştır. Toplumsal
cinsiyet alanında çalışmaktadır.

Faezeh Esmaeili Tahrân
Üniversitesi'nde sosyoloji bölümü
yüksek lisans öğrencisidir. Lisans
derecesini SBU sosyoloji bölümünden
almıştır. Pahlavi dönemi sosyal
politikalarını analiz etmektedir.

Mitra Daneshvar Tahrân
Üniversitesi'nde sosyoloji bölümü
lisans öğrencisidir. Gençlik sapmaları
ve İran'daki idam cezaları üzerine
çalışmaktadır.

Son olarak, *Küresel Diyalog*'un bu muhteşem tecrübesinde işbirliği içerisinde olmak, bizim için gerçekten de bir onur ve mutluluk kaynağıdır. ■

> Fransızca Sosyolojinin Küresel Yeri

André Petitat
Lozan Üniversitesi, İsviçre
AISLF Başkanı

Georges Gurvitch (1894-1965) – Rusya doğumlu Fransız entelektüel ve zamanının çok önemli sosyologu – AISLF'nin önde gelen isimlerindendi.

Uluslararası Fransızca Konuşan Sosyologlar Derneği'nin (AISLF) “Belirsizlik” üzeri-
ne olan 19. Kongresi 2-7 Temmuz 2012'de Rabat'ta gerçekleşecektir. ISA üyesi olan AISLF, 1958 yılında ABD'nin askeri, ekonomik, teknolojik

ve bilimsel hegemonyasına karşı kurulmuştur. 1950'lerden bu yana lisans ve lisansüstü öğrenciler ABD'deki üniversiteleri ziyaret etme şansı buldular. Bu durum, o zaman ABD'de baskın olan işlevselci konformizm ve istatistiksel ampirizm akımları, çatışma ve sosyal dönüşüme duyarlı olan Avrupalı yaklaşımlara tezat teşkil ettiği için, herkesi memnun etmiyordu. AISLF'de lider bir figür olan Georges Gurvitch Sorokin'in “US Testemonia ve Quantophrenia”nın eleştirisini kendi

yoluyla geliştirmişti. 1954'te McCarthy çılgınlığının sona ermesiyle, bu, ABD sosyolojisinde izlerini bırakmıştır.

ABD sosyolojisine olan kuramsal ve ideolojik uzaklık, dil temelli tek taraflılığı şöyle dursun, Fransızca sosyolojinin uluslararası bir düzlemine yaratmak kararında önemli bir etmendi. *Bu nedenle, AISLF, dil temelli politik eylemin yanı sıra, açıkça bilimsel politik bir eylemdi: amaç sosyolojik üretimini çeşitliliğini ve dilsel çeşitliliğini birini di-ęeriyle birleştirerek korumaktı.*

Zamanla, AISLF, arkadaşça akademik toplanmadan 50 farklı ülkeden 1800 yesi olan bir derneğe dönüştü. AISLF, bölgesel veya ulusal bir dernek değil, fakat ülkelerden ve ulusal bölgelerden oluşan, gerçek ve sanal kültürel-dilsel mekanların kısmen ya da tamamen Fransızca konuşulan araştırma merkezlerinin ve eğitim programlarının derneğidir. Bazıları Fransızca konuşulmayan ülkelerde yer almaktadır, diğerleri ise basitçe Fransızca konuşulmayan çevrelerde izole edilmiş Fransız seven sosyologlardır. Bu “bölgesel-dil temelli” dernek, 50'nin üzerinde çok aktif tematik gruba sahiptir. Her yıl bir yaz okulu düzenlemekte, genç araştırmacıların eğitimine *Rdoc* (Doktora Okullarının Uluslararası Ağı) ile özel dikkat sarf etmekte ve kendi online dergisi *SociologieS*'i çıkartmaktadır. Derneğin etkinlikleri her altı ayda bir, *Lettre de l'AISLF*'de özetlenmektedir. Detaylar aislf.org adresinde bulunabilir.

AISLF, bir kaç Fransızca konuşan sosyoloji “okulları”nın tartışmaları için herhangi bir taraf tutmaksızın uluslararası bir web sayfası hizmeti vermektedir. Başlangıçta, sosyolojide çoğulluğu savunmak ve araştırma komiteleri arasındaki tartışmaları teşvik etmek olan amaç halen yerine getirilmektedir. Bölgesel dernekler, uluslararası olgunlaşma ve yeni kavram ve paradigmaların kendiliğinden kökleşmesi ve gelişmesi için, ulusal bağlamlarda yaratılan dar fırsatlardan fazlasını önermektedir.. Başarılı olmak için sosyolojik farklılık, bu tip dilsel yakınlığa ihtiyaç duymaktadır. ISA'nın görevlerinden bir tanesi Başkan Burawoy'in küresel problemlere ilişkin yapmaya çalıştığı gibi farklı alanlar arasında diyalogu geliştirmektedir.

Net olarak, dil temelli alanlar eşitsiz ve hiyerarşiktir. Bugün, İngilizce alanı zirvede durmaktadır. Çoklu koşullar ve süreçlerin sonucunda oluşan bu hegemonya bizi Fransızca konuşanlar da dahil olmak üzere dil temelli alanların kendi içsel hiyerarşiler ve eşitsizliklerinin olduğu konusunda kr etmemelidir. Senegalli veya Faslı birisi için Fransızca düşünmek ve yazmak, Fransa'dan veya Quebecli birisi için olduğuyla aynı değildir. Doğrusu, dil temelli hegemonyaların hiyerarşisiyle ve bununla ilgili eşitsizlikle karşılaşıyoruz.

AISLF'nin kurulduğu bağlam değişmiştir. ABD'deki sosyoloji çok daha çeşitlidir. En başarılı ihracı

olan rasyonel aktör ve etkileşimcilik, bugünkü Fransızca sosyolojinin iki önemli öğesidir. Onların başarıları büyük ihtimalle sosyolojinin alt alanlarına blmlenmesiyle ilişkilidir.

Bizim bildiğimiz iki kutuplu dünya (1950-1970) yok olmuş ve yerini çok kutuplu bir dünyaya bırakmıştır. Biz, resmen, kültürel kapitalizm için tanınan küresel bağımsızlığın önceden bilinmeyen boyutlarının ve insanların, sermayenin, bilginin ve ürünlerin büyüyen devingenliği içerisine demir atmış olan bir dünyada yaşıyoruz. Teknolojik ve bilimsel gücümüzün, disiplinimizin kurucularının hayal edebilecekleri her şeyi aşabileceği bir zamanda yaşıyoruz. Descartes'ın tekno-bilimsel hayaliyle ilgili (lordlar ve efendiler doğası) *bırakınız yapsınlar* liberal programı, dünya ekonomisi ve ekolojisinin her krizinden sonra, kendi elişkilerimizden ve aşıntılarımızda boğulmaktan kaçınmak için, küresel düzenleme adına yeni taleplerde bulunmak gibisinden belirsizlikler doğurmaktadır. Rabat'taki “belirsizlik” temalı 19. kongremizi düzenlerken, sosyologların şu an içinde bulunduğumuz dar geitteki tuzaktan çıkış bulmak konusunda özel bir rol oynayacağına inanıyoruz. ■

> AISLF Hakkında Daha Fazlası

Jennifer Platt

Sussex Üniversitesi, Birleşik Krallık

Yayınlardan Sorumlu ISA Başkan Yardımcısı, 2010-2014

Bu not André Petitat'ın makalesini AISLF'nin ISA ile olan ve zamanında bazı iç sürtünmeleri de yansıtan uzun dönemli ilişkisi hakkında daha fazla veri ve arkaplan bilgisi ile tamamlamaktadır. ISA'nın 1949'daki kuruluşu, merkezi her zaman Paris olan ve bu nedenle de Fransızca'nın pratik bir öneme ve resmi bir statüye sahip olduğu UNESCO tarafından başlatılmıştır. Tarihsel olarak da, Fransızca, özel statüsünü İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin uluslararası başatlığı nedeniyle kaybediyor olsa da, uluslararası diplomasinin resmi dili olmuştur. ISA'nın iki resmi dili, erken sosyoloji geleneklerine sahip ve fakat savaşta faşist kanatta yer alan ülkelerin dillerini dışlamak suretiyle, Fransızca ve İngilizce olarak belirlenmiştir. ISA UNESCO'dan ayrıldıktan sonra, Fransızca'nın ISA'daki pratik önemi azalmış ve, arşivlere göre, Fransız sosyolog Georges Gurvitch, ISA'da frankofon bir birim oluşturulmasını, bu zayıflamaya bir tepki olarak 1954'te önermiştir. Bu öneri, uluslararasılaşma ruhunu zedeleyen bir öneri olarak değerlendirildiği için reddedilmiştir. 1958'de, bu nedenle, Gurvitch ve Belçikalı bir sosyolog olan Henri Janne'nin girişimleriyle AISLF kurulmuştur. Ancak 1963'te, olasılıkla ISA'nın o zamanki müşterek sekreteri Girod'un AISLF yöneticisi olmasının da yardımıyla, AISLF kolektif üye olarak ISA'ya bağlanmıştır.

ISA'nın aktivitelerine katkıda bulunanlar her zaman ulusal katkı sağlayanlar olarak öne çıksa da, coğrafi yerleşim yerine katkı sağlanan dilin dikkate alınması farklı bir sonuç ortaya çıkarmaktadır. Petitat'ın da

vurguladığı üzere, Fransa ISA'ya katkı sağlayan tek frankofon ülke değildir; Fransız Kanadası, Belçika ve İsviçre de oldukça önemli olmuştur. 1949'dan 1956'ya dek ISA'nın başkanı Amerikalı iken, başkan yardımcılarında biri Fransız Georges Davy olmuştur. Ardından George Friedmann 1956-59 döneminde başkanlık yapmıştır. 2006-10 dönemi başkanı Michel Wieviorka'ya kadar, yeni bir frankofon başkan için uzun bir zaman geçmesi gerekmişse de, yıllar içinde yönetimin her zaman bir frankofon üyesi olmuştur ve onbir dönemin yedisinde bir frankofon başkan yardımcısı görev yapmıştır.

Üç adet dünya kongresi (1953 Liège, 1966 Evian ve 1998 Montréal) ve yönetim ofisi Madrid'e yerleştirilmeden önceki dönemin üç yönetimi (1959-62 Louvain, 1962-67 Cenevre ve 1974-82 Montréal), (iki dilin konuşulduğu) frankofon ülkelerde gerçekleştirilmiştir. Bu noktada, Anouar Abdel-Malek gibi bazı frankofon kökenli olmayan çok önemli ISA üyelerinin, yıllar boyunca Paris'te çalışmış ve orada güçlü ve kalıcı entelektüel bağlantılar kurmuş oldukları da belirtilmelidir. Benzer biçimde, Belçika'dan Québec'e giden Jacques Dofny gibi frankofon göçmenlerin de önemli ilişkiler kurdukları bir gerçektir.¹ Dilsel bağların yeni ilişkiler kurmaya ve farklı kimliklerin ifadesine nasıl yardım ettiği açıkça görülmektedir. ■

1 Dofny'nin rolü hakkında çok ilginç bir döküm için, «Entrevue avec Jacques Dofny, professeur et bâtisseur», *Sociologie et sociétés* 23 (1991): 61-77 makalesine bakılabilir.

> Hint Sosyoloji Topluluğu'nun Yüzleştiği Zorluklar

Ishwar Modi

Hint Sosyoloji Topluluğu Başkanı

ISA Yönetim Kurulu Üyesi, 2010-2014

Ishwar Modi, Hint Sosyoloji Topluluğu'nun Jaipur'daki yıllık konferansında kutsal ve uğurlu ateşi yakarken, Rajasthan Valisi Ekselansları Saygıdeğer S. K. Singh (ortada) onu izliyor.

Sosyolojik Bülten'i yeniden şekillendirmek dışında, gelişme, politikanın toplumsal temelleri, kimlik ve kültürel hakların yeni boyutları, orta sınıfın hızlı büyümesi, toplumsal eşitsizlik, kırsal ve kentsel ayrımın değişen hatları ve benzeri konularda yeni tartışmaları harekete geçirmemiz gerekmektedir. 21. yüzyıldaki sloganımız, Halk'ın Sosyolojisi olmalıdır.

Bu yeni amaçlar için, Brezilya, Rusya, Çin ve Güney Afrika gibi ülkelerden öğreneceklerimiz var. Doğu Avrupa ülkeleri de sosyalizm sonrası dönemdeki deneyimlerine dayanarak yardımcı olabilirler. Aynı zamanda, alternatif sosyolojiler geliştirmek adına, Doğu'nun, Orta Doğu'nun ve Afrika toplumlarının yerli entelektüel geleneklerine de bakmak zorundayız. Başka deyişle, görevimiz sadece Batı sosyolojisinin olumlu yanlarını benimsemekle sınırlı değildir. Anaakım Hint sosyolojisi ile Hindistan'ın bölgesel toplumları ve kültürleri arasındaki bağlantıları kurmalıyız. Bu yolda, topluluğumuz, Hindistan'ın zengin toplumsal ve kültürel çeşitliliğine angaje olmak için bölgesel oluşumlarla yakın ilişkiler geliştirmek zorundadır. Ben topluluğumuzun tüm bu alanlarda önemli adımlar atacağı konusunda oldukça iyimserim.

Kaynakça

Modi, I. (2010) "Indian Sociology Faces the World." Pp.316-325 in Michael Burawoy, Chang Mau-kuei, and Michelle Fei-yu Hsieh (eds.) *Facing an Unequal World: Challenges for a Global Sociology* (Volume II). Institute of Sociology, Academia Sinica, Taiwan, and Council of National Associations of the International Sociological Association.

Hint sosyolojisi, araştırma ve öğretim açısından saygı duyulması bir yüksekliğe erişmiştir. Bu başarıda, Hint Sosyoloji Topluluğu (ISS), varlığının 60 yılı boyunca önemli bir rol oynamıştır. Ocak 2012'den itibaren ve iki yıl boyunca, Hindistan'dan ve dünyanın diğer yerlerinden yaklaşık 3500 yaşam boyu üyesi olan topluluğun başkanlığını yapacak olduğum için çok mutluyum.

Hindistan'da sosyoloji bugün bir yol ayrımındadır. Bir yüzyıl yaşındaki akademik sosyoloji mesleğimiz, geçen yıllarda ortaya çıkan çeşitli zorluklarla yüzleşmektedir. Hint toplumunun sömürge geçmişi, halihazırda, pedagojinin ve yöntembilimin yakasını bırakmamış durumdadır ve Amerikan akademik başatlığı, kavramlarımızı, referans çerçevelerimizi ve kuramsal yapılarımızı da içerecek şekilde, akademik çabalarımız üzerinde hakimiyet oluşturmaktadır. Hint sosyolojisi, toplum

kuramı ve kavramsal gelişmeye kendi özgün katkısını yapmak konusunda henüz başarılı olmamıştır (Modi, 2010).

Eğer karmaşık konuları empati ve dikkat ile anlayacaksa, akılcı yerelleştirmenin hayata geçirilmesi gerekmektedir. Biz ilgili bir sosyoloji geliştirmek zorundayız. Bu bakımdan, başkanlığımızda, Hint sosyolojisinin ufuklarını genişletecek yeni girişimler tartışılacaktır. Diğer yandan, Hint sosyolojisi küresel sahneden bağımsız biçimde var olamaz ve, bu nedenle, topluluğun sözcüsü olan *Sosyolojik Bülten* daha sık yayınlanmalı, kapsamı genişletilmeli, farklı dillerde yayınlanmalı ve gerçek anlamda bir uluslararası yayın olmalıdır. Özel tematik sayılar yayınlamalıyız. Kıdemli bilim adamlarından makaleleriyle katkıda bulunmalarını istemeliyiz. Ayrıca elektronik dergi olarak yayınlanması da gündemimizde olmalıdır.

> Ankara Üniversitesi'nde Halk Sosyolojisi

Günnur Ertong ve Yonca Odabaş
Ankara Üniversitesi, Türkiye

TEKEL'in işgücü politikasına karşı gerçekleştirilen eylemde kurulan çadır kentte birbirlerine sokulmuş durumdaki işçiler

Biz Ankara Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde Prof. Aytül Kasapoğlu'yla birlikte çalışan bir grup sosyologuz. Grubumuz, yüksek lisans öğrencileri, genç mezunlar ve yetkin akademisyenlerden oluşmakta.

Dinamik bir grubuz; grubumuza insanlar çalışmak için dahil oluyor, yayınlara katkı sağlıyorlar ve akademik hayatlarına bu tecrübelerle devam ediyorlar. Katılımcılar, çoğunlukla doktora veya yüksek lisans tezini Prof. Kasapoğlu'yla yazan öğrenciler. Farklı işler yapmak için bölümden ayrı bile olsak, araştırma ağımla birbirimize bağlıyız. Yazının devamında, kısaca araştırmamızın bir parçası olan kitapları, saha araştırmalarımızı geliştirdiğimiz ve Prof. Kasapoğlu'yla yaptığımız seminer derslerini ve sıklıkla araştırma sonuçlarını raporladığımız dergiyi kısaca tanıtacağım.

Yayınladığımız kitaplar, Aytül Kasapoğlu tarafından verilen derslerin içeriğine odaklanmaktadır. Öğrencilerin ve akademisyenlerin teoriyle pratiği birleştiren çalışmaları üzerine kuruludur. Bu kitapların ilki, *Değişen Toplumsal Yapıda Karakter* toplumsal yapının değişimlerine bağlı olarak ortaya çıkan karakter aşınması hakkındadır. İkincisi, *Yeni Toplumsal Travmalar*, sosyal travma öykülerini incelemektedir. Üçüncüsü, *Sosyal Hayat ve Çatışma: Farklı Alan Panoramları*, ise sosyal hayat ve çatışma ile ilgilidir; sonuncusu, *Madalyonun İki Yüzü: Hastalık ve Sağlık*, sağlık ve hastalık sosyolojisi üzerine odaklanmaktadır. Prof. Kasapoğlu tarafından düzenlenen seminer serileri öğrencileri ilgili literatüre yönlendirir ve yeni fikirlerin diğer meslektaşlarla yapılan tartışma sonucu doğmasını sağlar. Mezun olsalar bile eski öğrenciler de bu derslere katılırlar ve yenilere ilham verirler.

Yakın geçmişte tamamladığımız bir saha çalışması, Aralık 2009'daki TEKEL eylemine odaklanmıştır. TEKEL, alkol ve tütün sektöründeki eski devlet işletmesidir. Eylem, Türkiye'nin başkenti olan Ankara'da 78 gün sürmüştür. Eylemin nedeni TEKEL işçilerinin statüsündeki değişimdi. 1990lar'da özelleşmenin artması ve kamu sektörü için işçi maliyetlerinin yükselmesi, taşeron firmalarla sözleşmeli işçi kullanımının yaygınlaşmasına ve sonucunda güvenliği olan işe sahip işçilerin yüzdesinin düşmesine sebep olmuştur.

İşçilerin "esnekleştirme" stratejilerine karşı eylemi Ankara'da güvenlik güçlerinin baskıcı tavırları nedeniyle 14 Aralık 2009'da başladı. Soğuk hava ve hükümetten cevap gelme süresinin uzaması sebebiyle, TEKEL işçileri şehir merkezine, eylemi gerçekleştirdikleri sokaklara, çadırlar yaptılar. Çadırlar halkın dikkatini çekti. Hükümetin baskısına rağmen, TEKEL işçileri; bilim insanlarından, sanatçılardan ve öğrencilerden yerel destek aldılar. Bizim grubumuz da orada işçileri destekledi ve Herbert Blumer'in kitle devingenliği modelini TEKEL eylemine uyarlayarak bir saha çalışması gerçekleştirdi. Bu çalışmanın sonuçları da Avrupa Sosyoloji Derneği'nin (ESA) Cenevre'de Eylül 2011'deki toplantısında bir bildiri olarak sunuldu.

Yurt ve Dünya, 2010 yılından bu yana www.yurtvedunya.net adresinden online olarak yayınlanan bir dergidir. Ancak çok daha uzun bir tarihi vardır. *Yurt ve Dünya*, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde çalışan halk sosyologu Behice Boran'ın liderliğinde ilk kez 1941 yılında yayınlanmıştır. Biz, Michael Burawoy'ın halk sosyoloji hareketinden esinlenerek, *Yurt ve Dünya*'yı sosyoloji bölümündeki bazı yüksek lisans öğrencileri ve profesörlerin enerjisiyle canlandırmaya karar verdik. Derginin amacı, akademiye yürütülen araştırmaların akademi dışındaki farklı halklarla paylaşılmasıdır. Derginin hedef kitlesi öncelikli olarak farklı sosyoloji bölümlerindeki öğrencilerdir.

Biz halk sosyolojisi üzerindeki çabamızı uluslararası arenaya taşımayı planlıyoruz. Hepimiz ISA ve ESA'nın üyesiyiz. Biz sosyologlar arasındaki ulusal ve aynı zamanda bölgesel ve uluslararası işbirliğine güçlü bir biçimde inandığımız için, ulusal derneğimizde de etkin biçimde çalışıyoruz.

İşbirliğine dönük araştırma kültürü geliştirmek ve halk sosyolojisi üretmek konusunda heyecanlıyız. Eğer bizim çalışmalarımızla ilgilenirseniz, grubumuzla aşağıdaki adreslerden iletişime geçebilirsiniz: ■

Aytül Kasapoğlu: kasap@humanity.ankara.edu.tr
Yonca Odabaş: yoncaodabas@yahoo.com
Günnur Ertong: gertong07@gmail.com

> Gelecekleri Demokratikleştirmek: Eşitlik ve Katılımın Peşinde

Markus S. Schulz

Illinois Üniversitesi, Urbana-Champaign, ABD

2014 Yokohama Dünya Kongresi ISA Program Kurulu Üyesi

Plaza de Mayo anneleri, Buenos Aires.
Fotoğraf: Markus Schulz.

ISA'nın Gelecek Araştırması (RC07) komitesi, Buenos Aires'te gerçekleşecek Forum için, programını, "Gelecekleri Demokratikleştirmek" (İng. "Democratizing Futures") sloganı altında oluşturmuştur. Bu slogan, Forum'un ana teması olan "Toplumsal Adalet ve Demokratikleşme" ile araştırma komitesinin özel ilgi odağını bir araya getirmek için seçilmiştir. Slogan (İngilizce yazımında) ikili bir anlam taşımaktadır: bir sıfat olarak okunduğunda, "democratizing" geleceğin daha demokratik olacağı umudunu yansıtmakta; bir fiil ola-

rak okunduğunda ise, geleceği tasavvur etme ve gerçekleştirme sürecini demokratikleştirme ödeline göndermede bulunmaktadır. Gelecekleri demokratikleştirmek, bu bakımdan, adalet ve katılım adına toplumsal sorgulama yapmak ile ilişkilidir. "Gelecekler" kasıtlı olarak, çok da alışıldık olmayan çoğul biçiminde kullanılmıştır. Arturo Escobar, Aníbal Quijano, Walter Mignolo ve Boaventura de Sousa Santos gibi bilim insanlarının öne sürdüğü üzere, ihtiyacımız olan şey, farklı bilgilerin çoğulcu bir epistemolojisidir. Bütünleşik doğrusal modeller, cazibeli basitliklerine

rağmen, bizim bildiğimiz tarihsel gerçekliği betimleyememektedirler. Çok yönlü karamların, berrak olmayan ve tartışmalı gerçekliklere daha uygun olduğu görülmektedir. Gelecekleri demokratikleştirmek, alternatif vizyonlar arasında bir diyalog demektir.

Washington Konsensüsü'nün dünyanın çeşitli ülkelerindeki katı piyasa modelleri için neoliberal reçeteler buyurduğu 1990lar boyunca, gelecek oldukça kapalı görünmekteydi. Buna karşı gelişen meydan okumalar, Chiapas'ın uzak ormanlarından, küresel elitin kapalı kapılar ardındaki toplantılarda zirve yapmak üzere

>>

toplandıkları Seattle, Prag, Cenevre veya Davos'a kadar uzanmış durumdaydı. Finans piyasalarındaki aşırı spekülasyon patlayana ve anaakım basın yayın kuruluşları bile "kapitalizmin çöküşü"nden bahsetmeye başlayana dek, korku politikası, "teröre karşı küresel savaş" adı altında, neoliberal hakimiyeti daha da ileri taşıyacakmış görüntüsü vermektedir. Kapitalizmin çöküşü gibi manşetler, bankacılık sistemini bir gecede kurtaran multitrilyon dolarlık kefalet operasyonu düşünüldüğünde, kuşkusuz, aceleyle ortaya atılmışlardı; ancak bunlar ekonomik rejimin meşruluğunun ne kadar zayıf olduğunu gösterir nitelikteydiler. ABD'nin gücü, Irak işgali girdabında ve Çin ve diğer yükselen ekonomilerin canlanması karşısında azalmıştı. Böylelikle, Arjantin'den Venezüela'ya ve Brezilya'dan Ekvator'a, Güney Amerikalılar, IMF ve Dünya Bankası'nın "koşulluluk"larını reddetmek ve başka yollardan gitmek için yeni bir destek noktası bulmuş oldular. Arap Dünyası'ndaki isyanlar, uzun zamandır başta olan tiranların çökmesini sağlayarak, bölgenin demokratikleşmesi için yeni alanlar yaratmış ve ABD'de bile yankıları olan örnekler oluşturmuş oldular.

Wall Street'teki küçük bir protesto, Avrupa'daki ve başka yerlerdeki karşılıklarına bağlantılar kuran bir ulusal harekete doğru büyümüştür. "İşgal et!" hareketi ticaret ve finans basını tarafından

açık bir talepler listesi sunmaması yüzünden alaya alındıysa da, sabit bir ideolojisinin olmaması hareketin cazibesine cazibe katmaktadır. Her şeyden öte, New York'taki Özgürlük Meydanı'nın işgali, tıpkı ülkenin başka meydanlarının işgali gibi, diyalog için bir alan yaratmıştır. Hareket, çorak ve "yarı-kamusal" olan ve fakat özel bir şirketçe işletilen Zuccotti Parkı'nı, sanatın, müziğin, paylaşılan aşın, bir kütüphanenin ve sadece en zengin %1 için değil ve fakat geri kalan %99 için de daha iyi bir gelecek yaratma düşüncesiyle ilgili politik tartışmanın kamusal bir merkezi haline getirmiştir. El yapımı dövizlerdeki mesajlarda da tanık olunduğu üzere, tartışılan talep ve öneriler, daha adil bir ekonomiden daha temiz bir çevreye ve vergi sistemi reformundan finans yasasına uzanan geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Hareketin yatay örgütlenişinin kendisi demokrasiyi kurtarmak amacıyla vücut bulmuş durumdadır. "İşgal et!" hareketi, büyüyen toplumsal eşitsizliğe ve şirketlerin politika üzerindeki artan etkisine karşı bir mücadele konumundadır. Polisin baskısı yüzlerce Amerikan şehrinde işgali dağıtma yönünde başarılı olmuşsa da, yeni nesil eylemciler, kolektif eylemlilik için birleştirici bir deneyim kazanmış ve demokratik gelecekler için savaşıma hazır konumda olacaklardır.

Sosyoloji, geleceklerin şekillendirilebilirliği konusunda, bu hareketlerden pek çok şey öğrenebilir. Buenos Aires'teki Forum'un RC07 tarafından

düzenlenen çeşitli oturumlarında dikkate alınacak sorular şunları kapsamaktadır: Nasıl daha demokratik gelecekler inşa edebiliriz? Gelecekle ilgili varsayım ve beklentiler günlük rutinleri ve uzun vadeli kolektif yaşamı nasıl etkilemektedir? Toplumsal tahayyülün ufkunu neler belirlemektedir? İleri küreselleşme çağında demokrasiyi nasıl yeniden gözden geçirmek gerekmektedir? Küresel iklim değişimi, çevresel kayıplar, açlık ve şiddet gibi baskı unsuru oluşturan sorunlarla nasıl sürdürülebilir biçimde mücadele edilebilir? Yönetimi, altyapıyı, üretimi, medyayı ve teknolojiyi demokratikleştirmek için ne yapılabilir? Zenginliğin, risklerin ve fırsatların bölüşümü nasıl daha eşitlikçi bir hale getirilebilir? Farklı ülkelerdeki ve bağlamlardaki toplumsal çatışmaların karşılaştırılmasından ne öğrenilebilir? Özgürleştirici hareketler ve gündelik pratikler, disiplin, sömürü ve yanlış tanınmaya karşı nasıl direnebilir? Hangi alternatif gelecek vizyonları tahayyül edilebilir, arzulanır ve ulaşılabilir? Toplumsal dönüşümün yol haritaları nelerdir? Gelecek odaklı toplumsal araştırma nasıl daha geniş kamusal tartışmalarla ilişkilendirilebilir?

Teşekkürün çoğu, sıkı çalışmaları ve entelektüel isteklilikleriyle Arjantin'deki Forum'u mümkün kılan Alberto Bialakowsky, Alicia Palermo, Margaret Abraham, Michael Burawoy ve Raquel Sosa'ya gitmektedir. Buenos Aires'teki çok sayıda heyecan ve ilham verici karşılaşmaları dört gözle bekliyoruz. ■